

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI JELENTÉS

2010. június–2011. június

J/3533.

MAGYAR NEMZETI BANK

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI JELENTÉS

2010. június–2011. június

**A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága
tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek
a felügyelő bizottság éves munkájáról**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény
52/D. §-ának rendelkezése alapján

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős kiadó: dr. Simon András

1850 Budapest, Szabadság tér 8-9.

www.mnb.hu

Tartalom

Összefoglaló a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottságának megállapításairól	5
A) rész	
Az FB tevékenységének keretei	
1. Az FB jogállása, hatásköre, feladata, személyi összetétele	10
2. Az FB működésének fő jellemzői, üléskezési és döntéshozatali rendje	11
3. Az FB kapcsolata az Országgyűléssel, a tulajdonossal, az ÁSZ-szal	12
4. Az FB működését elősegítő személyi, technikai és pénzügyi feltételek	13
B) rész	
Az FB ellenőrzési tevékenysége során szerzett tapasztalatok	
1. Általános tapasztalatok	17
1.1. Az FB tevékenységének fő jellemzői	17
1.2. Kapcsolat és együttműködés az MNB vezetésével	17
1.3. Az MNB szervezeti működése, ennek szabályozása	17
2. Az MNB gazdálkodása	18
2.1. A belső gazdálkodás rendjének fő jellemzői	18
2.2. A 2010. évi mérleg és eredménykimutatás	18
2.3. A működési költségek és ráfordítások	18
2.4. A 2011. évi pénzügyi terv	19
3. Tematikus vizsgálatok	20
3.1. A Pénzjegynyomda Zrt. gazdálkodásának ellenőrzésével kapcsolatos, 2010-10/IV. számú FB határozat alapján indított vizsgálat	20
3.2. A Magyar Pénzverő Zrt. gazdálkodásának ellenőrzésével kapcsolatos, 2011-1/III. számú FB határozat alapján indított vizsgálat	22
3.3. Az MNB bérszabályozása (2011-3/III. számú FB határozat)	23
3.4. A 2010. december 11-én kiírt kommunikációs tender tárgyában, 2011-1/IV. számú FB határozat alapján indított vizsgálat	23
3.5. „A 2010. decemberi arculatváltással, és az utóbbi időszak (december 11-én kiírt tenderen kívüli) kommunikációs, reklám, grafikai, marketing, rendezvényszervezési, és ezekhez (felkészítés, tréning és egyéb módon) kapcsolódó szerződésekkel” kapcsolatban, 2011-1/V. számú FB határozat alapján indított vizsgálat	24
3.6. A 2011-1/V. számú FB határozat alapján indított vizsgálat során észlelt esetleges fiktív szerződés ügye	25
4. A belső ellenőrzési szervezet tevékenysége	27

Mellékletek

1. sz. melléklet: A beszámolási időszak alatt megtartott FB-ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok	33
2. sz. melléklet: A Felügyelő Bizottság beszámolási időszakban hozott határozatai	36
3. sz. melléklet: A belső ellenőrzési szervezet vizsgálatainak témái és az FB hatáskörébe tartozó lényegesebb megállapításainak, ajánlásainak összefoglalása	46

Összefoglaló a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottságának megállapításairól

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága (FB) a 2010. júliustól 2011. júniusig terjedő beszámolási időszakban 9 ülésen 70 anyagot tárgyalt. Az ebben az időszakban szerzett lényegesebb tapasztalatokat, megállapításokat a következők szerint összegezzük:

Az FB megállapítja, hogy az MNB működése alapvetően a bankra vonatkozó jogszabályoknak megfelelő, és az FB által megfogalmazott alábbi kifogások nem érintik az MNB számviteli kimutatásainak számszaki hitelességét.

A Felügyelő Bizottság munkáját a törvény adta kereteken belül, de a korábbinál szélesebb értelmezéssel – a jegybanki folyamatokat és azok szabályozottságát teljes körűen vizsgálva – kívánta és kívánja folytatni. Ezzel kapcsolatban a bank vezetésének eltérő az álláspontja, ezért az FB javasolja, hogy a jegybanktörvényben legyen egyértelműbb és világosabb az FB hatáskörének megfogalmazása.

Számos ponton vélelmezhető, hogy a bank a rá vonatkozó szabályozást egyoldalúan értelmezi, a jegybanki függetlenségre olyan működési és gazdálkodási döntéseket alapoz, amelyek a Felügyelő Bizottság véleménye alapján vitathatóak, egyes esetekben jogszabályba ütközhetnek.

A bank irányítási struktúrájában kialakított egyszemélyes vezetési modell, illetve az, hogy a döntéseket egy szűk 5 tagú vezetői bizottság készíti elő, specifikus kockázatokat jelent. Ez a helyzet a döntések megalapozottságát kérdőjelezheti meg, a szakmai előkészítetlenség veszélyét hordozza és szervezeti kockázatokkal járhat.

Az MNB FB összefoglalóan úgy ítéli meg, hogy az MNB 2010-ben folytatott gazdálkodása több szempontból kifogásolható

- Nem megfelelő a gazdálkodás transzparenciája, az átláthatóságot segítő ellenőrzési munkát az MNB vezetése nem kellően támogatja.

Előfordult, hogy az FB nem kapott meg minden, általa az ellenőrzésekhez szükséges szerződést a vizsgálatok kezdetekor, csak későbbi viták eredményeként. A bank vezetése az ellenőrzési tevékenységet nehezíteni, hitelteleníteni igyekszik.

- A költséggazdálkodás egyes elemei nem megfelelőek.

Az MNB 2010-ben is folytatott bérpolitikája figyelmen kívül hagyta az állami takarékosági irányelveket, és főleg a vezetők bérezésénél egyre jobban eltér az MNB által saját magának viszonyítási alapul választott kereskedelmi banki bérezéstől.

A bank kommunikációval összefüggő ráfordításai indokolatlanul magasak. A külső megbízások egy részét az illetékes szakterület is el tudná látni.

A bank által üzemeltetett gépjárműállomány nagyságrendje eltúlzott, különösen a személyi használatba adott gépkocsik száma és komfortfokozata nem indokolható, figyelembe véve az egyébként is magas vezetői juttatásokat.

- Hiányosságok találhatók a bank egyes befektetéseinek kezelésében.

A Pénzjegynyomda Zrt.-vel kapcsolatos vizsgálat kimutatta, hogy az MNB tulajdonosi döntései gazdálkodási, és ezzel összefüggően irányítási zavarokat okoztak.

- Az MNB működésében döntéshozatali és folyamatszervezési hibák vannak. A vezetési hiányosságok megléte nemcsak a Vezetői Bizottság működésében tapasztalható, hanem a közbeszerzési eljárások bonyolításában is.
- A jegybank kommunikációs tárgyú szerződéseinek vizsgálata során több esetben jogszabálysértő beszerzési folyamat, és egyes döntéshozók részéről személyes összeférhetlenség gyanúja merült fel.

Az MNB arculatváltással összefüggő beszerzése az FB 2011-6/II. számú határozata szerint felesleges volt, és túlzott költségekkel járt.

A vizsgálat során esetleges fiktív szerződés gyanúja is felmerült.

- Az MNB tanácsadói szerződéseinek vizsgálata során az FB megállapította, hogy a szervezeten kívüli elnöki tanácsadóként foglalkoztatottak tevékenysége (kommunikáció, szervezetfejlesztés, monetáris politika) felesleges, túlzott költségekkel jár, nem megfelelően dokumentált és adatvédelmi szempontból aggályos.

A) rész
Az FB tevékenységének keretei

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény (MNB-törvény) 52/D. §-a alapján a felügyelő bizottsági tag az őt megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őt megbízó miniszternek tájékoztatási kötelezettséggel tartozik. A tájékoztatás részleteire nézve sem az MNB-törvény, sem más jogszabály nem tartalmaz további előírásokat.

Az MNB Felügyelő Bizottságának ügyrendje a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozóan kimondja: „Az FB elnöke és tagjai – az MNB-törvényben előírt kötelezettségnek megfelelően – évente saját tevékenységükről közös beszámolót készítenek, és azt megküldik az Országgyűlésnek, illetőleg a miniszternek. Ezen túl is az FB elnöke és tagjai – igény szerint – tájékoztatási kötelezettséggel tartoznak az őket megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őket megbízó miniszternek.”

A kialakult gyakorlat szerint az FB tagjai éves beszámolójukat az előző év június 1-jétől az adott év június 1-jéig terjedő időszakra vonatkozóan készítik el.

1. Az FB jogállása, hatásköre, feladata, személyi összetétele

Az FB működésére (jogállására, hatáskörére, feladatára) alapvetően az MNB-törvényben és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben (Gt.) foglaltak az irányadók. Az MNB-törvény 70. §-a értelmében a Gt. rendelkezéseit az FB-re nézve az MNB-törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Az FB MNB-törvényben meghatározott feladata az MNB folyamatos tulajdonosi ellenőrzése. Hatásköre nem terjed ki a Magyar Nemzeti Banknak az MNB-törvény 4. §-ának (1)–(7) bekezdéseiben meghatározott alapvető feladataira, illetve azoknak az MNB-eredményre gyakorolt hatására.

Az FB MNB-törvény szerinti másik feladata az MNB belső ellenőrzési szervezetének – az említett korlátozással történő – irányítása. (Az FB hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az irányítást az MNB elnöke végzi.)

Az MNB Alapító Okirata szerint az FB az ellenőrzési hatáskörébe tartozó kérdésekben az MNB elnökétől, alelnökeitől és ügyvezető igazgatójától szóban vagy írásban felvilágosítást kérhet, amelyet a megkeresetteknek, vagy az általa kijelölt személynek 5 munkanapon belül kell írásban teljesítenie.

Az FB a Gt. 35. §-ának (1) bekezdése alapján egyes ellenőrzési feladatok elvégzésével bármely tagját megbízhatja, illetve az ellenőrzést állandó jelleggel is megoszthatja tagjai között.

Az FB haladéktalanul köteles értesíteni az MNB elnökét és szükség esetén a magyar államot, mint részvénytulajdonost képviselő pénzügyminisztert, ha ellenőrzési tevékenysége során – megítélése szerint – jogellenességet, az Alapító Okiratba ütköző tényrt vagy az MNB érdekeit sértő körülményt észlel.

Az MNB-törvény 52/A. §-ának (4) bekezdése szerint az FB tagjai:

- a) az Országgyűlés által választott elnöke,
- b) az Országgyűlés által választott további tagok,
- c) a Pénzügyminisztérium képviselője,
- d) a pénzügyminiszter által megbízott szakértő.

A választás és megbízás alapján – 2010. november 16-tól – az FB személyi összetétele a következő:

Elnök: Járai Zsigmond

Tagok: Dr. Katona Tamás
Madarász László
Nátrán Roland
Dr. Róna Péter
Dr. Szényei Gábor András
Dr. Thuma Róbert
Varga István

Az FB tagjai az MNB-törvénynek megfelelően évente nyilvános vagyonyilatkozatot tesznek.

2. Az FB működésének fő jellemzői, ülésezési és döntéshozatali rendje

Az MNB-ről szóló törvényben meghatározott MNB FB feladatkör bizonyos vonatkozásokban eltér a felügyelőbizottságok szokásos feladataitól:

- az FB elsősorban nem az ügyvezetést, hanem az MNB működését ellenőrzi;
- az FB-nek a tulajdonos állam megbízásából a működést folyamatosan kell ellenőriznie (nemcsak a működés eredményét).

Az FB a rá vonatkozó törvények, a saját ügyrendje, a belső célra használatos működési alapelvek alapján végzi a tevékenységét.

Az FB ellenőrző tevékenységének fő formája az FB-ülések. Ezekben az MNB illetékes vezetőinek és meghívott szakértőinek jelenlétében az MNB tevékenységére vonatkozó anyagokat (beszámolókat, előterjesztéseket, tájékoztatókat, valamint vizsgálati jelentéseket) tárgyal. Szükség esetén az FB határozatokat hoz, ajánlásokat, kéréseket fogalmaz meg. Az FB az üléseit – alapvetően az éves ún. gördülő munkatervének megfelelően – általában havonta tartja.

Az FB működésének szervezése az FB elnökének feladata. Az FB üléseire meg kell hívni az MNB elnökét és a belső ellenőrzés vezetőjét. Amennyiben az ülésen nem tud részt venni az MNB elnöke, vagy az MNB általános hatáskörű alelnöke, akkor az MNB elnöke egy nevében nyilatkozattételre feljogosított személyt delegálhat az ülésre. Az FB elnöke, vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelő bizottsági tag az FB üléseire meghívja az FB-vel való kapcsolattartásra kijelölt személyt, továbbá az egyes napirendek tárgyalásához – akár FB-tag vagy az FB-ülés állandó meghívottja, illetőleg valamely napirendi pont előadója előzetes kezdeményezésére is – további személyeket is meghívhat. A könyvvizsgáló és az Állami Számvevőszék képviselője az FB üléseire eseti jelleggel meghívhatóak.

Az FB elnöke az egyes napirendi pontok tárgyalásához további személyeket is meghívhat. Az FB zárt ülést is tart, ezen csak a tagok, valamint az FB által meghatározott személyek vehetnek részt. Az FB üléseiről jegyzőkönyv készül. Az FB határozatait többségi szavazással hozhatja.

Az FB-nek módja van a testületi ülései közötti időszakban a halaszthatatlan, aktuálissá váló ügyekben „felvilágosítást” kérni, továbbá az MNB vezetőivel kapcsolatot kezdeményezni, esetleg – különösen fontos kérdésekben – elektronikus úton határozatot hozni.

Az FB az ülésekről, illetve a határozatairól – a titoktartási kötelezettség betartásával – közlemény formájában vagy más módon a nyilvánosságot tájékoztathatja.

Az FB a hatáskörébe tartozó ügyekben folyamatosan tájékozódik az MNB működésével kapcsolatos döntésekről és azok háttéréről azáltal is, hogy az FB elnöke állandó meghívottként, tanácskozási joggal részt vehet az MNB konzultatív testületeként működő Vezetői Bizottság ülésein és a tárgyalandó anyagokat is megkapja. (Az FB elnökének akadályoztatása esetén a VB-üléseken az FB-tagok vehetnek részt.) A VB-ülésekről készült jegyzőkönyveket és határozatokat az FB tagjai is megkapják.

3. Az FB kapcsolata az Országgyűléssel, a tulajdonossal, az ÁSZ-szal

Az FB tevékenységét a Magyar Nemzeti Bank tulajdonosának, a magyar államnak a képviseletében eljáró Országgyűlés, és az államháztartásért felelős miniszter – aki jelenleg a nemzetgazdasági miniszter – megbízása alapján végzi. Az FB az MNB folyamatos működését értelemszerűen a tulajdonos érdekei alapján, azok képviseletében ellenőrzi. Ezért az FB beszámolási kötelezettséggel tartozik az Országgyűlésnek és a nemzetgazdasági miniszternek.

Az FB beszámolási kötelezettségének rendszeresen, a kialakult gyakorlat alapján minden év közepén – legutóbb 2010 júniusában – eleget tett.

Az FB kapcsolata az Országgyűléssel

Az elmúlt években az FB beszámolóit az Országgyűlés – mint testület – és a képviselők megkapták. A beszámolókkal kapcsolatban probléma nem merült fel, azok megtárgyalását sem az Országgyűlés, sem annak bizottságai nem tűzték napirendre. Az Országgyűlés és bizottságai részéről személyes konzultációk indokoltsága nem merült fel, ilyenekre a beszámolási időszakban nem került sor.

Az FB és a részvénytulajdonost képviselő nemzetgazdasági miniszter kapcsolata

Az FB beszámolóit a tulajdonost képviselő nemzetgazdasági miniszter is rendszeresen megkapta. A miniszter az FB írásbeli beszámolója és képviselőjének tájékoztatása alapján informálódik az FB tevékenységéről.

A nemzetgazdasági miniszterrel az FB elnöke 2011-ben találkozott. Ezen a megbeszéléseken az FB elnöke tájékoztatást adott a testület munkájáról, az ennek során felmerült kérdésekről. A megbeszélésről az FB elnöke tájékoztatta a bizottság tagjait.

Az FB és az Állami Számvevőszék együttműködése

Az Állami Számvevőszék elnökével 2002-ben megállapodás született az együttműködés formáiról. Képviselője részt vehet a Magyar Nemzeti Bank felügyelő bizottsági ülésein. Az ÁSZ elnöke tájékoztatásul megkapja az ülésekről készült jegyzőkönyveket, a tapasztalat szerint azokkal az illetékes főigazgató és az ÁSZ egyes munkatársai is megismerkednek. Az Állami Számvevőszék rendszeresen megküldi az FB-nek az MNB ellenőrzésére vonatkozó programját.

Az Állami Számvevőszékkel az együttműködés tárgyszerű és korrekt volt. Az FB konzultációkkal is segíti az ÁSZ ellenőrző tevékenységét; ezeken a megbeszéléseken a tapasztalatok informális egyeztetésére is sor kerül.

Míg az FB az MNB működését folyamatos jelleggel ellenőrzi, addig az Állami Számvevőszék alkalmanként végez átfogóbb ellenőrzést; ekkor az MNB megelőző évi gazdálkodását és az alapvető feladatok körébe nem tartozó tevékenységét is vizsgálja. Az ÁSZ – az MNB-ben folytatott ellenőrzés keretében – 2009-ben és 2010-ben is megvizsgálta az FB munkatervét, ügyrendjét, és kritikai észrevételt nem tett azokra; az FB tevékenységét szabályszerűnek minősítette.

Az FB véleményezi az ÁSZ-nak az MNB működéséről készülő jelentéstervezeteit; az ÁSZ ezeket a véleményeket figyelembe veszi. Az FB az ÁSZ-jelentések MNB-re vonatkozó megállapításait, észrevételeit, javaslatait tekintetbe veszi és figyelemmel kíséri, ennek keretében nyomon követi az ún. realizáló intézkedések megvalósulását.

4. Az FB működését elősegítő személyi, technikai és pénzügyi feltételek

Az FB ügyrendje és az MNB szervezeti és működési szabályzata szerint az FB három MNB-alkalmazottból álló titkársága az FB munkájával kapcsolatos egyeztetési, szervezési és egyéb titkársági feladatokat lát el.

Az FB működésének és feladatai zavartalan ellátásának tárgyi és pénzügyi feltételeiről az MNB gondoskodik. Ennek megfelelően az MNB irodahelyiséget, irodai berendezéseket és eszközöket biztosít az FB titkársága és az FB tagok számára. A 2010-es évre az FB által elfogadott 3780 ezer forint összegű költségtervhez képest mutatkozott jelentős megtakarítás fő oka, hogy a 3 millió forintra tervezett szakértői díjkeretből nem történt felhasználás. Az FB a 2011. évi költségtervét 3780 ezer forintban határozta meg, amely összeget az MNB az éves pénzügyi tervében elkülönített. A költségterv legjelentősebb tétele (3000 ezer forint) külső szakértők felkérésére áll rendelkezésre, amelynek felhasználására az FB testületi ülésén hozott határozatai alapján kerülhet sor.

B) rész
Az FB ellenőrzési tevékenysége
során szerzett tapasztalatok

1. Általános tapasztalatok

1.1. AZ FB TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐ JELLEMZŐI

Az FB a beszámolási időszakban 9 ülést tartott. Ezeken 70 anyagot tárgyalta meg, a beszámolási időszak alatt megtartott FB-ülések időpontjait, valamint a megtárgyalt napirendi pontok témáit az 1. sz. melléklet, az FB által hozott határozatokat a 2. sz. melléklet tartalmazza.

A Felügyelő Bizottság ellenőrző vizsgálatai az MNB működésének mindazon kérdéseire, összetevőire kiterjedhetnek, amelyeket az MNB-törvény nem sorol az „alapvető feladatok” körébe. Ennek megfelelően az FB által az elmúlt időszakban vizsgált témák sokrétűek, a bank tevékenységének jelentős részére kiterjedőek voltak.

Az MNB gazdálkodásának egészére vonatkozóan az FB rendszeresen háromtípusú anyagot tárgyalta:

- az éves üzleti terv irányelveiről és magáról az éves tervről szóló tájékoztatókat;
- a negyedévenkénti és az egész évi gazdálkodásról szóló tájékoztatókat;
- a bank éves mérlegéről és eredményéről készített beszámolókat, valamint az FB ezzel kapcsolatos jelentéseit.

Az FB foglalkozott az MNB működésének más fontos kérdéseivel is. Ülésein tájékoztatókat vitatott meg a munkatervében szereplő témákban, az MNB által adott felvilágosításokkal kapcsolatban és az FB belső ügyeiről (ügyrendje, munkaterve, költségterve, iratkezelése, vizsgálatok kezdeményezése stb.).

Az FB folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének másik súlypontját az FB hatáskörébe tartozó ügyekben irányított belső ellenőrzési szervezeti egység ellenőrzési munkatervében szereplő – az FB által is jóváhagyott – vizsgálatok figyelemmel kísérése jelenti. [A belső ellenőrzési tevékenységet a B) rész 4. pontja részletezi.] Az FB több alkalommal rendelt el olyan belső ellenőrzési vizsgálatot, amely az év elején elfogadott munkatervben nem szerepelt.

1.2. KAPCSOLAT ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ MNB VEZETÉSÉVEL

Az új Felügyelő Bizottság munkáját a törvény adta kereten belül, de a korábbinál szélesebb értelmezéssel – a jegybanki folyamatokat és azok szabályozottságát teljes körűen vizsgálva – kívánta és kívánja folytatni. Ezzel kapcsolatban a bank vezetésének eltérő nézeteivel találkozott. Az FB javasolja, hogy a jegybanktörvényben legyen egyértelműbb és világosabb az FB hatáskörének megfogalmazása.

1.3. AZ MNB SZERVEZETI MŰKÖDÉSE, ENNEK SZABÁLYOZÁSA

Az FB 2011-5/III. számú határozatával megállapította, hogy az MNB működésében döntéshozatali és folyamatszervezési hibák vannak. A vezetési hiányosságok megléte nemcsak a Vezetői Bizottság működésében tapasztalható, hanem a közbeszerzési eljárások bonyolításában is.

2. Az MNB gazdálkodása

2.1. A BELSŐ GAZDÁLKODÁS RENDJÉNEK FŐ JELLEMZŐI

Az MNB gazdálkodásáért a magyar állam – mint tulajdonos – felé az általános felelősség a törvény értelmében a bank elnökét terheli.

Az MNB-ben elnöki utasítás állapítja meg a gazdálkodás belső általános rendjét és alapelvét (az ún. „négy szem” elvet). Eszerint a bankon belül az erőforrások igénybevételét kezdeményező felhasználó szervezeti egységek és költséggazdák (a gazdálkodás egy-egy meghatározott területén az MNB egészére nézve felelős szervezeti egységek) együttesen felelősek a gazdálkodásért, ezáltal biztosítva az adott tevékenység feletti többoldalú kontrollt.

A banküzemi működést biztosító, nem jegybanki alapfeladatot ellátó és közvetlenül nem az MNB elnökének felügyelete alatt álló szervezeti egységeket ügyvezető igazgató felügyeli, aki az elnök közvetlen alárendeltségében tevékenykedik.

2.2. A 2010. ÉVI MÉRLEG ÉS EREDMÉNYKIMUTATÁS

Az FB az MNB-törvény szerinti korlátozással – miszerint a jegybanki alaptevékenységből fakadó adatok alakulását nem vizsgálhatja – eleget tett az MNB 2010. évi mérlege és eredménykimutatása vizsgálatával kapcsolatos jelentési kötelezettségének. Az FB a részvényesnek küldött jelentésének összeállítása során a mérleg, az eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet adatain, információin túl figyelembe vette az MNB részletes beszámolóját, a könyvvizsgáló jelentését, valamint a folyamatos tulajdonosi ellenőrzési tevékenység keretében szerzett ismereteket és saját megállapításait.

Az FB a törvényben meghatározott hatáskörének megfelelően – egyhangú határozattal – javasolta a részvényesnek a Magyar Nemzeti Bank 2010. évi mérlegében és eredménykimutatásában szereplő, 10 177 497 millió forint mérlegfőösszegnek és a 41 577 millió forint eredménynek (veszteségnek) az elfogadását. Az MNB elnökével egyetértésben osztalék kifizetését nem javasolta. Ennek megfelelően az FB egyetértett azzal, hogy az MNB 2010. évi mérleg szerinti eredménye 41 577 millió forint veszteség legyen. A részvénytulajdonos képviselő a 2/2011. (V. 23.) számú részvényesi határozatával elfogadta az MNB 2010. évi üzletéről szóló auditált éves beszámolóját, és – az FB javaslatával egyezően – megállapította a mérleg és eredménykimutatás fő számaikat.

2.3. A MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK ÉS RÁFORDÍTÁSOK

Az MNB-nek a gazdálkodásáról szóló rendszeres tájékoztatói többek között tartalmazzák a működési költségek és ráfordítások alakulásának bemutatását.

A 2010. évi működési (személyi jellegű és banküzemi általános) költségek alakulását összefoglalóan az alábbi táblázat mutatja.

Megnevezés	2009. évi tény	2010. évi terv (tartalék nélkül)	2010. évi tény	Index (2010. évi tény / 2010. évi terv)	Index (2010. évi tény / 2009. évi tény)
	millió forintban			százalékban	
Személyi jellegű ráfordítások	7 661	7 193	7 009	97,4	91,5
Banküzemi általános költségek	6 066	6 107	5 774	94,6	95,2
Összesen	13 727	13 300	12 783	96,1	93,1

2010-ben a működési költségek összege 12 783 millió forint volt, az előző évinél 944 millió forinttal (7,4%-kal), és a tervezettnél is 517 millió forinttal (4%-kal) kevesebb lett. A csökkenés valamennyi fő költségcsoportnál bekövetkezett.

A működési költségek nagyobbik felét kitevő személyi jellegű ráfordítások (7009 millió forint) – a kompenzációs rendszer átalakításának, valamint a járulékfizetési szabályok változásának eredményeként – 8,5%-kal mérséklődtek a 2009. évihez képest.

A 2010. évi banküzemi általános költségek (5774 millió forint) – elsősorban az értékcsökkenési leírás, továbbá az IT, valamint üzemeltetési költségek mérséklődése miatt – a 2009. évihez képest 4,8%-kal csökkentek.

2.4. A 2011. ÉVI PÉNZÜGYI TERV

Az MNB elnöke a működési költségek 2011. évi tervének főösszegét a Vezetői Bizottság 2010. december 21-i ülésén – a központi tartalék 193 millió forint összegével együtt – 13 036 millió forint összegben fogadta el.

A 2011. évi működésiköltség-tervet döntően az üzemeltetési költségek és az értékcsökkenési leírás csökkenése, valamint az egyéb költségek holokausztperhez kötődő, külső jogi tanácsadási szolgáltatások igénybevételéből fakadó többlet-előirányzata határozta meg.

3. Tematikus vizsgálatok

3.1. A PÉNZJEGYNYOMDA ZRT. GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSÉVEL KAPCSOLATOS, 2010-10/IV. SZÁMÚ FB HATÁROZAT ALAPJÁN INDÍTOTT VIZSGÁLAT

A vizsgálat célja – az FB 2010. december 2-i határozata szerint – az MNB tulajdonosi stratégiájának és döntéseinek áttekintése a Pénzjegynyomda Zrt. és leányvállalata, a Diósgyőri Papírgyár Zrt. gazdálkodása tekintetében, 2008–2010 között. Vizsgálati téma volt a középtávú tervek megvalósulása és a terv módosítása 2010 első félévében, a bankjegymegrendelés csökkentésének hatása, a reorganizáció, a vezérigazgatóváltás, a gyártás és technológia fejlesztése, a bankjegyszállításra kiírt külföldi tender, esetleges címetcsere, a bankjegy és érme beszerzési árának közzététele.

A vizsgálati munka döntő részét az MNB belső ellenőrzése végezte, a tulajdonos szóbeli és írásos jelentéstervezetről a tulajdonosi képviselő szóbeli és írásos véleményt adott. A vizsgálat dokumentumai az FB iratai között megtalálhatók, az FB tagjai azokról véleményt alkottak és határozatot hoztak.

A Pénzjegynyomda Zrt., az egyetlen bankjeggyártó és az egyetlen állami biztonságiokmány-gyártó hazánkban 1926-ban kezdte meg működését a pengő megjelenésével, 1950–1993 között állami vállalat volt, majd újra részvénytársaság, 1997-ben a Nemzeti Bank 100%-os tulajdonába került. A Diósgyőri Papírgyár Zrt. nagy múltú, 1782-ben alapított papírmalomból lett részvénytársaság, ugyancsak 1926-ban, majd 1948-tól szintén állami vállalat a papíripari trösztben, 1994-ben pedig a Pénzjegynyomda leányvállalata lett, 1997-ben korszerűsítették. Ez az egyetlen magyar biztonsági papírt gyártó üzem.

A Pénzjegynyomda eredményesen gazdálkodott 2006–2010 között, mintegy ötmilliárd forint osztalékot fizetve az MNB-nek. A Papírgyár nyolcszázmillió forint osztalékot fizetett tulajdonosának. Az eredmény főként a bankjegyek előállításából származott, mert a biztonsági okmányok rendeléseiből rendre kiszorult a magánkézben lévő Állami Nyomdával szemben, holott a Pénzjegynyomda felkészültsége, kapacitása lehetővé tette volna az állam igényeinek kielégítését a ténylegesen állami nyomdában.

Az MNB évi száz-százhusz millió bankjegyet rendelt az utóbbi években, a stratégiai terve szerint ennyit tervezett a 2014-re várt euro bevezetéséig. A tulajdonos meghatározó rendelkezéseire tekintettel az eredményre erősen hat a bankjeggyár, mely egyrészt növeli a nyomda eredményét, másrészt a bank emissziós kiadását, ezért egy árképlettel állították be a nyomda tisztaságát. A bankjeggyártás várható megszűnésének hatása kivédésére évek alatt tartalékot halmozott a Pénzjegynyomda. Az MNB 2009-ben a nagy értékű gépeket felújította, és a másfél milliárd forint eredménytartalékot kivonta a társaságból, ami összhangban van az eurobevezetés késésével, és a hosszabb távú gyártás szándékával.

Az ezerforintos címlet hamisítás elleni védelmének fokozása sikeresnek bizonyult. Így 2009-ben felmerült az MNB szakmai irányításában – készpénzlogisztika – a nagy értékű két címlet biztonságának növelési szándéka a külföldi újratervezéssel és gyártatással. Ezért az MNB felmondta és módosította a saját nyomdájával kötött szállítási keretszerződést, hogy 2010. elején tervezési ötletekre és száz-száz milliós mennyiségre közbeszerzés nélküli árajánlatot kérhessen négy külföldi nyomdától – majd némi késéssel saját nyomdájától is. Ezt megelőzően egyik intézkedésként az MNB a honlapján közzétette a saját nyomdájánál érvényesített beszerzési egységárakat címletenként, másik intézkedéssel pedig az érvényes stratégiájától eltérően a 2011. évi bankjegyrendelést kevesebb mint felére, ötvenmillió darabra csökkentette. Ezek az intézkedések súlyosan hatottak a gyártási ütemezésre, a Pénzjegynyomda és a Diósgyőri Papírgyár gazdálkodására, a vállalatok irányítására.

Az MNB elrendelte a Pénzjegynyomda belső átszervezését, három-négyszáz milliós költségcsökkentést, mintegy 80 fő elbocsátását és a radikális leépítéshez új vezetőt kerestek, 2010 végén megegyezéssel távozott a vezérigazgató. A cél az

volt, hogy a kisebb rendelés mellett se növekedjen túlzottan a bankjegyár, és a nyomda próbáljon nagyobb mértékben más megrendelésekre támaszkodni.

Ellentmondásos kép tárult a Felügyelő Bizottság elé: az állam korszerű biztonsági nyomdája és papírt gyártó vállalata nem jut méltó állami rendeléshez, az állami igényeket magát Állami Nyomda Nyrt.-nek nevező, főként külföldi, részben off shore háttérű magánnyomda állítja elő, és az MNB a felújított saját nyomdája helyett esetleg külföldről rendeli a bankjegyet. Így tulajdonosi döntésekkel az állami üzemek tönkremennek, elvész a munkahely és az évszázados szakmai kultúra. E jövőképre tekintettel a Felügyelő Bizottság és a belső ellenőrzés különös figyelemmel vizsgálta az irányítás zavarait.

A Felügyelő Bizottság főbb megállapításai a következők:

Egyetértve ugyan a takarékos gazdálkodásra törekvéssel, az MNB, mint a készpénz logisztika felelőse és a nyomda-papírgyár tulajdonosa helytelen módot választott a racionalizálásra, mert a tervezett kiszervezés nem olcsóbb bankjegyet eredményezett volna, hanem az üzemek ellehetetlenülését. A rendelés mintegy hatvan százalékának kiesése az üzem amortizációját a négy másik címletre terheli, mely így elfogadhatatlanul megdrágul. A két címlet cseréje sokmilliárd forintos költségű teljes bankjegycseréhez vezetett volna (1-2 év használati időre!), épp az akkor még 2014-re várt euró bevezetése előtt. Ez, és az alábbi körülmények számíttatásán kívül hagyása alapvető megfontolások hiányára utal. A külföldi újratervezés indoka a biztonsági elemek gyarapításának szándéka volt, csak hogy az ajánlatkérés előtt csökkent az egyébként is jelentéktelen és rossz minőségű hamisítvány előfordulása. Ugyanakkor a bankjegy biztonsági elemei államtitkot képeznek, az anyagspecifikáció szolgálati titok, így külföldre kerülésüket törvény korlátozza.

Súlyos mulasztásnak tekinti az FB, hogy a bankjegyfejlesztés folyamatába a bank nem vonta be kellő mélységben és módon az Alkotmányvédelmi Hivatal Szakértői Intézetét. A külföldi gyártás jogi és igazgatási feltételiről, a szükséges hatósági együttműködésről csak a projekt megkezdése után tájékozódott. Ráadásul, a tovább fokozott védelemre a saját nyomda és papírgyár is képes. A Pénzjegynyomda igazgatója az európai bankjeggyártók fejlesztési szervezetének élén áll. Mindezeket túl egyszerű kalkulációval kitűnik, hogy a távolról érkező bankjegy jelentős logisztikai költségű, de az árak összevetésében e szempont nem kapott kellő figyelmet. A külföldi ajánlatok értékelésével az MNB megbizonyosodott arról, hogy ha szükséges, a saját nyomdában kell fejlesztenie. Utóbb az MNB úgy érvelt, hogy nem kívánt külföldről rendelni bankjegyet, csupán árinformációt gyűjtött. Ezen érvelésnek némileg ellentmond, hogy az MNB 205 millió forintos keretet képezett a fenti eljárásra, mely csupán árinformáció szerzésére – mely egyébként szakmai körökben általában ismert – túlzott.

A vizsgálat során kitűnt, hogy a Pénzjegynyomda Zrt. és a Diósgyőri Papírgyár Zrt. kiegyensúlyozott gazdálkodásához szükséges a fokozott jelenlét a bankjeggyártáson kívüli termékek piacán, ami mérsékli a bankjegyárakat és a biztonsági okmányokra fordított állami kiadásokat. Az FB találkozott azzal a jegybanki kezdeményezéssel, hogy e feltétel érvényesüléséhez a Pénzjegynyomdát és a Papírgyárat vegye az állam közvetlen tulajdonba. Az FB a kezdeményezéssel egyetért, üdvözli az ez irányú tárgyalást.

A Pénzjegynyomda Zrt. gazdálkodásának tulajdonosi ellenőrzésével kapcsolatos vizsgálat tárgyában a Felügyelő Bizottság 2011. május 6-i ülésén 2011-5/III. számmal az alábbi határozatot hozta:

A Felügyelő Bizottság megvizsgálta a Pénzjegynyomda gazdasági helyzetét, valamint a tulajdonosi és szakmai intézkedések hatását a gazdálkodásra. A Felügyelő Bizottság megállapítja, hogy a Pénzjegynyomda esetében a Magyar Nemzeti Bank szakmai és tulajdonosi irányításában az összehangolás hiánya vállalatirányítási hibák sorozatát eredményezte. A Készpénzlogisztika irányítási elégtelensége felesleges kiadásokhoz vezetett, negatív hatást gyakorolt a Pénzjegynyomda reputációjára és gazdálkodására, valamint a Pénzjegynyomda vezetési válságát idézte elő.

A feltárt hiányosságokra tekintettel a Felügyelő Bizottság az alábbi javaslatokkal él:

1. A megfelelő vállalatirányítás helyreállítása érdekében kerüljön sor rendszeres és dokumentált szakértői egyeztetésekre a Pénzjegynyomda és a Készpénzlogisztika között, ezek eredménye tükröződjön a Vezetői Bizottság előterjesztéseiben, és a VB-üléseken a VB elnöke biztosítsa a szakmai és tulajdonosi irányítás összhangját.

2. A Felügyelő Bizottság felkéri a Magyar Nemzeti Bankot arra, hogy ösztönözze a Pénzjegynyomdát a valós körülményekhez igazodó stratégia kialakítására.
3. A Felügyelő Bizottság javasolja a Magyar Nemzeti Bank vezetésének, hogy a bankjegyfejlesztés során a reputációs és költség szempontokon túl, vegye figyelembe a jogi kockázatot, valamint a Alkotmányvédelmi Hivatal Szakértői Intézete szakvéleményét is.
4. A Felügyelő Bizottság a bankjegy- és érmeárak tekintetében elegendőnek tartja az emissziós költség közzétételét, és ezért javasolja a Magyar Nemzeti Bank vezetésének, hogy gondoskodjon a címletenkénti árak eltávolításáról a honlapról.
5. A Felügyelő Bizottság javasolja, hogy az MNB folytasson tárgyalásokat a Pénzjegynyomda és leányvállalata, a Diósgyőri Papírgyár közvetlen állami tulajdonba adásáról, ezért felkéri az MNB vezetését, hogy készítsen átadási ütemtervet és negyedévente számoljon be a Felügyelő Bizottságnak az előrehaladásról.

3.2. A MAGYAR PÉNZVERŐ ZRT. GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSÉVEL KAPCSOLATOS, 2011-1/III. SZÁMÚ FB HATÁROZAT ALAPJÁN INDÍTOTT VIZSGÁLAT

1. A Magyar Pénzverő Zrt. (MPV) alaptevékenysége a forintérmék gyártása, az MNB emlékpénz kibocsátási programjának lebonyolítása, illetve a kapacitásoktól függően kereskedelmi célú érmegyártás és -forgalmazás. A vállalat saját tervezői, vésnöki szakemberállománnyal rendelkezik, a forintérmék alapanyaga, a lapka importból származik, a verést a társaság verőüzeme végzi nagy teljesítményű, modern verőgépekkel.

2008 folyamán megtörtént az MPV-nek az MNB új Logisztikai Központjába való átköltözése, ahol teljes körűen kiépültek az euro érmék gyártási feltételei.

2008-tól megszűnt az 1-2 forintos érmék gyártása, amelynek következtében az MNB éves érmegyártási igénye jelentősen csökkent, 2009-ben 82 millió darab, 2010-ben 70 millió darab, 2011-ben 30 millió darab érme került, illetve kerül gyártásra. Emiatt a vállalat jelentős létszámleépítésre kényszerült. A munkavállalói létszám a korábbi 70 főről 38 főre csökkent. A társaság gazdálkodási hatékonysága a csökkenő forgalmiérme-megrendelés ellenére javult, a 2010. évi adózott eredménye meghaladta a 400 millió forintot.

2. Az MPV tulajdonosi képviselete és a szakmai irányítása – szemben a Pénzjegynyomdával – egy kézben van, így a tulajdonosi és szakmai érdekek összhangjának megteremtése biztosítható. A tulajdonosi stratégia kialakításának két fő szakasza figyelhető meg a 2007–2010 közötti időszakban. Az első szakasz eredményeképpen az MPV önállóan, ám csökkentett kapacitással folytatja működését az euro bevezetésig (majd részt vesz az euro érmegyártásban). A második stratégiai döntés alapján az MPV a kereskedelmi tevékenységét is önállóan folytatja, melyet egy online webáruház kiépítésével továbbfejleszt.

Az MPV éves tervezést végez, amely az MNB VB által elfogadott következő évi forgalmiérme-megrendelés alapján készül. A nem forgalmi érmék gyártására vonatkozó 2007-re, 2008-ra, 2009-re vonatkozó terveket az MPV alapvetően túlteljesítette.

Az FB a Magyar Pénzverő Zrt. gazdálkodásának ellenőrzésével kapcsolatos vizsgálat tárgyában 2011. május 6-i ülésén 2011-1/III. sz. határozatot hozta:

Az FB megvizsgálta a Magyar Pénzverő Zrt. gazdasági helyzetét, valamint a tulajdonosi és szakmai intézkedések hatását a gazdálkodásra.

Az FB megállapítja, hogy a Magyar Pénzverő Zrt. az elmúlt években eredményesen és szakszerűen gazdálkodott.

3.3. AZ MNB BÉRPOLITIKÁJA (2011-3/III. SZÁMÚ FB HATÁROZAT)

A Felügyelő Bizottság 2011. március 4-én áttekintette és véleményezte az MNB bérpolitikáját és az alábbi megállapításokat tette:

- A 2010-es év folyamán a Magyar Nemzeti Bank társadalmi elvárásokkal nem egyező, fegyelmezetlen bérgazdálkodást folytatott. A 2010-ben egy dolgozóra jutó több mint 7 millió forintos éves átlagos jövedelem messze elrugaskodott a referenciául használt kereskedelmi banki magas jövedelmektől, különösen a vezetők évi 22 millió forint feletti átlagkeresete esetében.
- Az MNB átlag jövedelemszintje 2010-ben 36%-kal haladja meg a kereskedelmi bankok átlag jövedelem-színvonalát. Az MNB-ben a vezetői jövedelmek 2 év alatt átlagosan mintegy 5%-kal növekedtek, miközben a kereskedelmi bankoknál ebben – a válság és takarékosági intézkedések eredményeként – 4% csökkenés következett be. A vezetői bérek több mint kétszeresen múlják felül az államigazgatásban dolgozó vezetők bérét.
- A jegybanki jövedelmek átlagosan több mint kétszeresen múlják felül az államigazgatásban dolgozók jövedelmeit.
- A Magyar Nemzeti Bank nem követte az Országgyűlés által 2010 júliusában elfogadott, a költségvetési szféra egészére vonatkozó, a bérek felső korlátozását bevezető takarékosági törvény előírásait. A vezetők széles körében nem alkalmazta a jogszabályt, ami a nemzetgazdasági havi átlagbérek tízszeresében (kb. havi 2 000 000 forintban) meghatározta a havi jövedelmi korlátot. Ezért fordulhat elő, hogy több vezető jövedelme lényegesen meghaladja ezt a maximális bért, van példa az évi 55 millió forintos (havi 4,6 millió forintos) jövedelemre is.
- Az MNB saját és a kereskedelmi bankok béreinek ismeretében, a lefektetett szabályok ellenére, a béreket átlagosan több mint 5%-kal tovább emelte 2011-ben.
- Ezzel a bérpolitikával az MNB nem veszi figyelembe sem a válság nyomán végbement országos kereseti tendenciákat, jelentősen több bért fizet ki – különösen a vezetők tekintetében –, mint ami egy közpénzekből finanszírozott állami intézménynél indokolt lenne.
- A Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottsága javasolja, hogy:
  1. A jegybank referenciaértékének a kereskedelmi banki fizetések átlagát tekintse.
  2. A jegybank minden munkavállalójára alkalmazza a nemzetgazdasági átlagbér tízszeresében meghatározott jövedelmi maximumot.
  3. A banki bónusz (prémium) mértéke – mivel az MNB nem piaci versenyző – a jelenlegi maximálisan 88%-os értékről az éves jövedelem 25%-ára csökkentse.

Az MNB a megállapításokat vitatta, azonban az FB által javasolt bérpolitika megfontolásáról tájékoztatta a Felügyelő Bizottságot, figyelembe véve az európai jegybankok a hazai kereskedelmi bankok aktuális bérpolitika gyakorlatát. A vizsgálat elkészítését 2011 szeptemberében tervezik benyújtani az FB számára.

3.4. A 2010. DECEMBER 11-ÉN KIÍRT KOMMUNIKÁCIÓS TENDER TÁRGYÁBAN, 2011-1/IV. SZÁMÚ FB HATÁROZAT ALAPJÁN INDÍTOTT VIZSGÁLAT

Az MNB közbeszerzési eljárást indított 2010. december 11-én, kommunikációs ügynökségi szolgáltatások nyújtása céljából, legfeljebb 24 hónap időtartamra, vagy a nettó 427 500 000 forint (285 000 000 forint, melytől felfelé legfeljebb 50 százalékkal az ajánlatkérő eltérhet) keretösszeg kimerüléséig.

Az FB a közbeszerzési eljárás vizsgálatához közbeszerzési-jogi szakértőtől kért véleményt. A szakértői vélemény és az MNB álláspontjának megismerése után, a Közbeszerzések Tanácsa elnöke hivatalból eljárást indított a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a tender kiírását és lefolytatását megvizsgálta, és határozatot hozott. A határozat szerint a Közbeszerzési törvény előírásai sérültek.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a részvételi felhívást, és az ezután hozott döntéseket megsemmisítette, az MNB-re 500 000 forint bírságot szabott ki. A döntőbizottság határozata ellen az MNB felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Fővárosi Bírósághoz, az eljárás folyamatban van.

3.5. „A 2010. DECEMBERI ARCULATVÁLTÁSSAL, ÉS AZ UTÓBBI IDŐSZAK (DECEMBER 11-ÉN KIÍRT TENDEREN KÍVÜLI) KOMMUNIKÁCIÓS, REKLÁM, GRAFIKAI, MARKETING, RENDEZVÉNYSZERVEZÉSI, ÉS EZEKHEZ (FELKÉSZÍTÉS, TRÉNING ÉS EGYÉB MÓDON) KAPCSOLÓDÓ SZERZŐDÉSEKEL” KAPCSOLATBAN, 2011-1/V. SZÁMÚ FB HATÁROZAT ALAPJÁN INDÍTOTT VIZSGÁLAT

Az utóbbi időszak arculattal kapcsolatos és egyéb kommunikációs szerződéseinek vizsgálatához a felügyelő bizottság közbeszerzési-jogi szakértőt vett igénybe.

A szakértő szerint

1. A 2007. szeptember 3-án, „társadalmi felelősségvállalási politika és audit” tárgyban kiírt beszerzési (nem közbeszerzési) eljárás során (nettó szerződési összeg: 7 995 000 Ft; szerződő: B&P CSR Kft.)
  - az egybeszámítás szabályait megsértették,
  - a piacfelmérési kötelezettséget nem tartották be,
  - a becslést érték meghatározása nem volt jogszabályszerű,
  - az eljárás során a Közbeszerzési törvény jogszerűtlen mellőzése történt.
2. A 2008. május 16-án, „hirdetésszervezés” tárgyban kiírt, tárgyalásos közbeszerzési eljárás során (nettó szerződési összeg: 675 000 000 Ft (450 000 000 Ft, melytől felfelé legfeljebb 50 százalékkal az ajánlatkérő eltérhet); szerződő: Medialnsight Kft.)
  - a tárgyalásos eljárási rend alkalmazása,
  - a túlzott alkalmassági feltételek,
  - a 2. körbe behívottak száma,
  - a rangsorolási mód a Közbeszerzési törvénybe ütközött.
  - Ezenkívül a nyertes cégnek erőforrást nyújtó szervezetben egy másik, versenyben induló cégnek volt többségi tulajdona, és
  - a végső döntésnél két olyan cég közül választott az MNB, melyek egymásnak nem versenytársai.
3. A 2008. június 4-én, „jegybanki márkatervezés” tárgyban, hirdetmény nélküli egyszerű közbeszerzési eljárás során (nettó szerződési összeg: 12 500 000 Ft; szerződő: Ogilvy & Mather Zrt.)

- az egybeszámítás szabályait megsértették,
  - ami alapján a hirdetmény nélküli egyszerű eljárási rend alkalmazása a Közbeszerzési törvénybe ütközik.
4. A 2008. július 24-én, „kommunikációs stratégiai tanácsadás” tárgyban, hirdetmény nélküli egyszerű eljárás során (nettó szerződési összeg: 12 500 000 Ft; szerződő: B&P Social Branding Kft.)
- az egybeszámítás szabályait megsértették,
  - ami alapján a hirdetmény nélküli egyszerű eljárási rend alkalmazása a Közbeszerzési törvénybe ütközik.
  - Valamint a törvény szerinti, kirívó árajánlat indokolási kötelezettségtől eltekintettek.
5. A 2008. augusztus 18-án, „reklámügynökségi szolgáltatások” tárgyban kiírt, tárgyalásos közbeszerzési eljárás során (nettó szerződési összeg: 82 500 000 Ft; szerződő: Insomnia Kft. + Nonplusultra Kft.)
- a tárgyalásos eljárási rend választása,
  - a túlzott alkalmassági feltételek, valamint amiatt
  - hogy a teljesítési garancia mértékét a 2. fordulóban az MNB leszállította, pedig az rangsorolási feltétel volt,
- az eljárás a Közbeszerzési törvény megsértésével történt.
6. A 2010. október 19-én, „hirdetések megjelenítése” tárgyban kiírt beszerzési eljárás során (nettó szerződési összeg: 300 000 000 Ft (200 000 000 Ft, melytől felfelé legfeljebb 50 százalékkal az ajánlatkérő eltérhet); szerződő: Panmedia Western Kft.)
- túlzott alkalmassági feltételek alkalmazása miatt, a Közbeszerzési törvény megsértése történt.

A szakértő az általa megvizsgált eddigi összes szerződésnél a Közbeszerzési törvénybe ütköző eljárást talált, minden hiányosság versenykorlátozó jellegű volt.

A MNB vitatja a szakértő megállapításait.

A vizsgálat egyik tárgyával, az arculatváltással kapcsolatban a Felügyelő Bizottság 2011-6/II. számon határozatot hozott:

A Felügyelő Bizottság megállapítása szerint az arculatváltás felesleges volt és túlzott költségekkel járt, az FB által felkért szakértő számos ponton jogszabálysértéseket is talált.

3.6. A 2011-1/V. SZÁMÚ FB HATÁROZAT ALAPJÁN INDÍTOTT VIZSGÁLAT SORÁN ÉSZLELT ESETLEGES FIKTÍV SZERZŐDÉS ÜGYE

A „A 2010. decemberi arculatváltással, és az utóbbi időszak (december 11-én kiírt tenderen kívüli) kommunikációs, reklám, grafikai, marketing, rendezvényszervezési, és ezekhez (felkészítés, tréning és egyéb módon) kapcsolódó szerződésekkel” kapcsolatos vizsgálat során az FB olyan munkaszerződést talált, mely felveti a fiktív szerződés gyanúját. A pozíció, a munkaszerződés, a munkaviszony és ennek során a munkavégzés ismérvei:

1. Részére új, addig nem létező pozíciót (munkakört) hoztak létre (kommunikációs tanácsadó).

2. Az új pozíciót nem pályázat útját töltötték be.

Ezt a 2007 óta mindig elnöki utasítással kihirdetett Szervezeti és működési szabályzat I. 8. pontja lehetővé teszi „ha az elnök másként nem rendelkezik” fordulattal.

Az akkor hatályos 2009-2. elnöki utasítás (Egyes belső működési kérdésekről) 6. § 1. bekezdése ezt nem teszi lehetővé.

3. Munkaszerződése a szabadság kiadásának módjáról, kiszámításának szabályairól nem rendelkezik (noha ezt a Munka törvénykönyv 76. § (7.) bek. e) pontja kötelezővé teszi).

4. Munkaszerződése próbaidő kikötését nem tartalmazza (noha ezt a Kollektív szerződés 11. §-a kötelezővé teszi).

5. Munkaköri leírás részére nem készült. (Ez kivételes eljárás az MNB-ben, valószínűleg példa nélküli nagyobb cégek esetében).

6. Kötetlen munkarendű, munkaidő-beosztását az MNB elnöke határozza meg.

7. Munkaszervezetbe nem tagolódik, közvetlenül az elnökhöz tartozik (MNB szervezeti struktúrában nem szerepel).

8. Besorolási rendben nem szerepel (noha a Kollektív szerződés 38. §-a ezt kötelezővé teszi).

9. Célkitűzése, munka-értékelése nincsen (noha a Kollektív szerződés 39. §-a ezt kötelezővé teszi).

10. Munkaidő-nyilvántartásban nem szerepel, munkaidejéről nyilvántartást nem vezet, vezetője ezért azt – bár munkaidő-beosztását a bank elnöke határozza meg – nem ellenőrzi, nem tudja ellenőrizni (noha ezt előírja a Munka törvénykönyv 140/A. §-a, a 2010-519. sz. belső utasítás 30. pontja, és előírta a 2008-545. sz. belső utasítás 15. pontja).

11. Munkaszerződésben meghatározott feladatainak elvégzéséről – noha ez a munkaszerződésében szerepel, és az írásbeliséget előírja – az FB nem tudott meggyőződni.

(írásbeli feladatok: stratégiai tervezés, nyilvánosságtervezés, médiatervezés és -felkészítés, eseménytervezés és -felkészítés, üzenettervezés, szövegfelügyelet, kommunikációs csapat részére támogatás, médiaértékelés).

12. Feladatait az SZMSZ szerint a Kommunikációnak kell ellátnia.

13. Feladatait a Kommunikáció vezetőjének munkaköri leírása tartalmazza.

14. Munkabére havonta bruttó 1,8 millió forint, éves szinten bruttó 21,6 millió forint. (Ez az MNB átlagbér háromszorosa, vezetői 4-es szintű bér).

Az MNB a megállapításokat, az egyedi pontok és a szerződés egészének jogszerűtlenségét egyaránt vitatja.

Az MNB FB az ügyről a következő határozatot hozta:

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/V. sz. határozata esetleges színlelt szerződésről

A felügyelő bizottság megállapítja, hogy a kommunikációs tanácsadói munkakörrel, annak szükségességéről, tartalmáról, a munkakört betöltő konkrét tevékenységéről és teljesítményéről jelenleg nem tud állást foglalni és várja az MNB elnökének tájékoztatását.

4. A belső ellenőrzési szervezet tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. számú törvény értelmében az MNB belső ellenőrzése a Felügyelő Bizottság, illetőleg a Felügyelő Bizottság hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az elnök irányítása alá tartozik.

A Belső ellenőrzés amellet, hogy az elnök és a Felügyelő Bizottság kettős irányítása alatt áll, tájékoztatási kötelezettsége van a Monetáris Tanács részére az alapfeladatok vizsgálata tekintetében, és szakmai kapcsolatban áll a KBER Belső Ellenőrzési Bizottságával. A Belső ellenőrzés függetlenségét az alapszabályában lefektetett elvek és a szervezeti státusa biztosítja, munkáját az IIA nemzetközi sztenderdek alapján végzi.

Az MNB-ben a belső ellenőrzési tevékenységet 8,25 (teljesmunkaidő-ekvivalens) auditorból álló szervezeti egység látja el. A nemzetközi belső ellenőrzési sztenderdek a szervezet létszámának 1-1,5%-ában ajánlják meghatározni az auditorok számát. Ez a szám az MNB esetében jelenleg 1,38%.

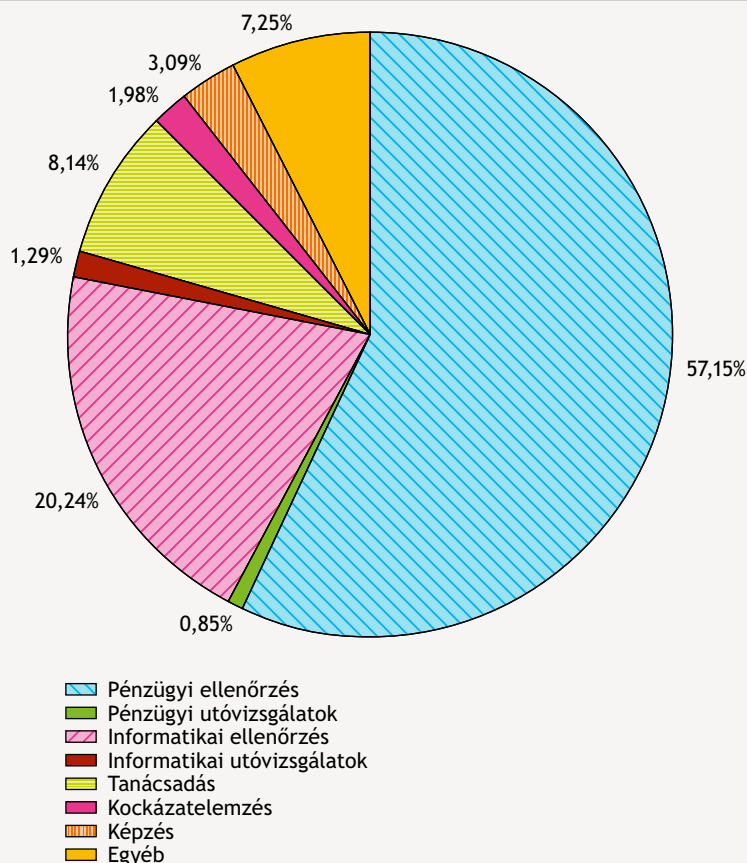
A 2010. év során a jóváhagyott ellenőrzési terv végrehajtásra került, kapacitáshiány nem lépett fel.

A Belső ellenőrzés 2010-ben összesen 43 jelentéssel záruló vizsgálatot hajtott végre, ebből 22 pénzügyi és sztenderd emissziós vizsgálat, 7 IT-vizsgálat, 4 közös (pénzügyi és informatikai) vizsgálat, továbbá 10 utóvizsgálat volt.

A 2010. évi belső ellenőrzési tevékenység során összesen 62 megállapítás és 52 ajánlás született. A feltárt hiányosságok 3%-a magas, 18%-a közepes, 34%-a alacsony kockázati szintű volt, az ajánlások részaránya pedig 46%-ot tett ki. A vizsgálatok megállapításait az érintettek elfogadták.

A Belső ellenőrzés 2010-ben a teljes ellenőrzési kapacitásának 80%-át fordította vizsgálatokra, ami az audit jellegű tevékenységekkel együtt eléri a 90%-ot. A KBER Belső Ellenőri Bizottsága a tagországok jegybankjai felé informális célként 80%-os ellenőrzési részarányt fogalmazott meg a rendelkezésre álló erőforrások tekintetében. (Ez az arány 2009-ben 81%, 2008-ban 84%, 2007-ben 89%, 2006-ban 84%, 2005-ben pedig 80% volt.)

A Belső ellenőrzés erőforrás-felhasználásának 2010. évi megoszlása

Az FB által elfogadott 2010. évi belső ellenőrzési beszámoló alapján az FB hatáskörébe tartozó témákra vonatkozó megállapítások és ajánlások összefoglalása a 3. sz. mellékletben található. Az FB a Belső ellenőrzés által feltárt problémák megszüntetése érdekében hozott intézkedések végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése során hiányosságot nem tapasztalt.

A Belső ellenőrzés 2010-ben 10 utóvizsgálatot végzett, amelyek keretében a korábbi megállapításaival és ajánlásaival kapcsolatban tett intézkedéseket ellenőrizte. Az intézkedéseket a felelősök – 1 újranyitott megállapításra vonatkozó kivétellel – az elvárt módon megtették, az érintett szervezeti egységek a hiányosságokat határidőre felszámolták.

Az MNB belső ellenőrzése operatívan közreműködik a KBER keretében működő Belső Ellenőrzési Bizottság munkájában. A Belső ellenőrzés vezetője és munkatársai rendszeresen részt vesznek az üléseken, és az elhangzott információk, valamint a nemzetközi sztenderdek alapján, a Bizottság elvárásainak megfelelően hajtják végre a közös vizsgálatokból rájuk eső feladatokat.

A Belső ellenőrzés 2010-ben végrehajtotta az IIA (The Institute of Internal Auditors) nemzetközi normáknak megfelelő belső önellenőrzést, mely biztosítja a nemzetközi sztenderdeknek való megfelelést.

Az értékelés alapja az IIA által kidolgozott részletes követelménylista volt. A követelmények az alábbi területeket fedik le: etika, függetlenség, objektivitás, szakmaiság, gondosság, minőségbiztosítás és fejlesztés, valamint számos, az eljárásainkkal kapcsolatos szakmai elvárásoknak való megfelelés.

A 2010. évi önellenőrzés eredménye alapján a Belső ellenőrzés általánosan megfelel az IIA-normáknak, amely a három minősítési kategórián belül (generally conforms – általánosan megfelel; partially conforms – részben megfelel; does not conform – nem felel meg) a legmagasabb szint. A részletes, mintegy 45 alkategóriába sorolt követelménylista áttekintése és tesztelése során azonosításra került két kisebb hiányosság, ami a sztenderdek változására, illetve az azzal kapcsolatban

kiadott javaslatok módosulására vezethető vissza. A normáknak való maradéktalan megfelelés érdekében a 2011. évi tervbe felvételre került egy, a szervezetet átfogó kontrollokat ellenőrző vizsgálat.

Az FB a 2010. decemberi ülésén elfogadta a Belső ellenőrzés 2011. évi munkatervét, amelyet az MNB elnöke is jóváhagyott. A belső szabályozásnak megfelelően a Belső ellenőrzés az éves munkatervet – a bank alapfeladatai tekintetében lefolytatott vizsgálatokra vonatkozóan – a Monetáris Tanáccsal is egyeztetette.

A Belső ellenőrzés 2011. januártól – az FB-t érintő témakörökben – a beszámoló lezárásának időpontjáig 5 pénzügyi és 2 informatikai vizsgálati jelentést adott ki, továbbá 1 tervezett vizsgálatot megkezdett. A jelentések összesen 5 megállapítást és 7 ajánlást tartalmaznak. Az idei év során két utóvizsgálat volt. A Belső ellenőrzés támogatta a Felügyelő bizottság által kezdeményezett vizsgálatokat is.

A Belső ellenőrzés a bank folyamatait, tevékenységeit a kiépített kontrollok ellenőrzése alapján túlnyomórészt megfelelően szabályozottnak és ellenőrzöttnek találta. Vizsgálataik során kiemelt hangsúlyt fektettek a megváltozott folyamatokra, eljárásokra, és azt tapasztalták, hogy a folyamatban rejlő kockázatokat a beépített kontrollok alapvetően megfelelően kezelik. Az elmúlt év folyamán visszaélésre utaló eseményt nem tártak fel.

Ezen jelentést a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága 2011-7/I. számú határozatával elfogadta.

Mellékletek

A beszámolási időszak alatt megtartott FB-ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok

2010. szeptember 9.

1. Az MNB 2010. I. félévi gazdálkodása, a 2010. évre tervezett beruházások helyzete
2. Az MNB elnöke általi felvilágosítás az FB 2010-E/1. sz. határozata alapján
3. Egyebek

2010. október 14.

1. Az MNB 2011. évi pénzügyi tervezési irányelvei
2. A Belső ellenőrzési szervezet összefoglalója az informatikai vizsgálatok fő következtetéseiről és tanulságairól
3. Belső ellenőrzési jelentés a belső minőség audit eredményéről
4. A 2010. évi belső ellenőrzési munkaterv módosítása
5. Az FB 2010-7/2. számú, a 2010/2011. évi munkatervi ajánlásról hozott határozatának kiegészítése
6. Egyebek

2010. december 2.

1. Tájékoztató az MNB FB tagjai számára az MNB működéséről
2. Személyi kérdések
3. Az MNB FB ügyrendjének módosítása
4. Az MNB 2010. I–III. negyedévi gazdálkodása
5. A pénzügyi tervezés korszerűsítésének helyzete, figyelembe véve az FB ajánlásait és felvetéseit is. (A 2009–2010-ben a tervezésben végrehajtott változtatások és ezek eredményei. A kontrollingtevékenység értékelő-elemző jellegének minősítése. A költséggazdák gazdálkodása színvonalának értékelése. Problémák és hiányosságok; további tennivalók a tervezés, a tervek, az ellenőrzés és a beszámolások tartalmának javítása terén.)
6. Tájékoztató egyes informatikai projektek (Adattárház, SAP, MonDoc) érintő kérdésekről
7. A 2011. évi belső ellenőrzési munkaterv
8. A Felügyelő Bizottság 2011. évi munkaterve
9. A Felügyelő Bizottság 2011. évi költségterve
10. Egyebek

2011. január 7.

1. Az MNB 2011. évi pénzügyi terve.
2. Belső ellenőrzés 2010. évi beszámolója.
3. A belső ellenőrzés vizsgálati jelentései.
  - Informatikai rendszerekhez való hozzáférési jogosultságok kezeléséről
  - Mérleg és eredménykimutatás elkészítéséről, elemzéséről

- Virtualizált informatikai környezetről
  - Diósgyőri papírgyár tulajdonosi ellenőrzéséről
  - Magyar Pénzverő nemesfémkészlet-mennyiségének ellenőrzéséről
4. Az FB által december 2-án elrendelt „Pénzjegynyomda gazdálkodásának ellenőrzéséről” szóló vizsgálat ellenőrzési terve.
  5. Vizsgálat elrendelése „A Magyar Pénzverő gazdálkodása, a gazdálkodást érintő tulajdonosi intézkedések” tárgyában.
  6. A december 11-én kiírt kommunikációs ügynökségi tender.
  7. Vizsgálat elrendelése a december 11-én kiírt kommunikációs tender ügyében.
  8. Vizsgálat elrendelése a 2010. decemberi arculatváltás témakörben.
  9. Vizsgálat elrendelése az utóbbi időszak (arculatváltáson és december 11-én kiírt tenderen kívüli) kommunikációs, reklám, grafikai, marketing, rendezvényszervezési és ezekhez (felkészítés, tréning és egyéb módon) kapcsolódó szerződések tárgyában, különös tekintettel a közbeszerzés szabályaira, lebonyolítására, az MNB hivatal szervezetének feladataira, a fellelhető munkaköri párhuzamosságokra, és a külső beszállítók (tanácsadók) által szállított eredményekre.
  10. MNB FB ügyrendmódosítása
  11. Egyebek
    - az MNB számítógépes hálózat elérése az FB tagok által
    - vagyonynyilatkozatok újbóli benyújtása

2011. február 4.

1. Tájékoztató a Számvitel szakterület munkájáról.
2. Tájékoztató a Jogi szolgáltatások szakterület munkájáról.
3. Tájékoztató USA-ban indított, az MNB ellen folyó perek állásáról.
4. Tájékoztató az EMFESZ pénzügyi helyzetének KELER-re gyakorolt hatásáról.
5. Egyebek

2011. március 4.

1. Tájékoztató a Bankbiztonság szakterület munkájáról (prezentáció)
2. Tájékoztató a Bankműveletek szakterület munkájáról
3. Tájékoztató a peres eljárásokról, a 2010. évben a peres eljárásokkal kapcsolatban történt eseményekről, továbbá a folyamatban lévő ügyek állásáról
4. Tájékoztató az MNB jegybankszakmai támogatási tevékenységéről
5. Az FB álláspontjának kialakítása az MNB bérszabályozásáról
6. Az FB álláspontjának kialakítása „a december 11-i kommunikációs tender vizsgálata” kapcsán
7. Felhatalmazás közbeszerzési tanácsadói keretszerződés megkötéséhez
8. Az FB költségtervének módosítása, a szakértői keret megemlése
9. Tájékoztató az FB hatáskörének kijelölésével kapcsolatos MNB-jogvéleményről
10. Egyebek

2011. április 1.

Napirend előtt: Tájékoztató az FB működésével, információáramlással kapcsolatos MNB elnöki levélről

1. Tájékoztató a december 11-én kiírt közbeszerzési eljárás vizsgálatával (FB 2011-3/IV. sz. határozat), és az esetleges színlelt szerződéssel kapcsolatban (FB 2011-3/V. sz. határozat)
2. Tájékoztató az előző FB-ülésem felvetett ügyekről, és az ülés után kiadott MNB-közleményről
3. Az MNB 2010. évi gazdálkodása
4. Tájékoztató az Emberi erőforrások, szervezés és tervezés szakterület munkájáról
5. Az MNB könyvvizsgálójának kiválasztása
6. Részjelentés az pénzjegynyomdával kapcsolatban tulajdonosi döntések vizsgálatával kapcsolatban (2010-10/IV. sz. határozat)
7. 4 db részjelentés a kommunikációs szerződésekkel kapcsolatban (2011-1/V. sz. határozat)
8. Egyebek

2011. május 6.

1. Tájékoztató az elmúlt ülések határozatai ügyében történt eseményekről
2. Tájékoztató az MNB 2010. évi éves beszámolójáról
3. Tájékoztató az Integrált kockázatkezelés szakterület munkájáról
4. Tájékoztató az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó vállalkozások 2010. évi gazdálkodásáról, a 2011. évi kilátásokról
5. A Pénzjegynyomda Zrt. gazdálkodásának ellenőrzésével kapcsolatos, 2010-10/IV. sz. FB határozat alapján indított vizsgálat lezárása
6. A Magyar Pénzverő Zrt. gazdálkodásának ellenőrzésével kapcsolatos, 2011-1/III. sz. FB határozat alapján indított vizsgálat lezárása
7. A tanácsadói szerződésekkel kapcsolatos vizsgálat I. szakaszának lezárása (2011-3/VI. sz. FB határozat)
8. Tájékoztatás a december 11-én kiírt kommunikációs tender, és az egyéb kommunikációs szerződések vizsgálatával kapcsolatban (2011-1/IV. számú, és 2011-1/V. számú FB határozat)
9. Egyebek

2011. június 3.

1. A 2010. december 11-én kiírt kommunikációs tender tárgyában, 2011-1/IV. számú FB határozat alapján indított vizsgálat lezárása
2. Vizsgálati jelentés „A 2010. decemberi arculatváltással, és az utóbbi időszak (december 11-én kiírt tenderen kívüli) kommunikációs, reklám, grafikai, marketing, rendezvényszervezési, és ezekhez (felkészítés, tréning és egyéb módon) kapcsolódó szerződésekkel” kapcsolatban, 2011-1/V. számú FB határozat alapján indított vizsgálatáról
3. Vizsgálati jelentés a Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződésekéről, 2011-3/VI. számú FB határozat alapján indított vizsgálat I. szakaszáról
4. Vizsgálati jelentés a MNB-ben történt utazásokról, gépjármű- és bankkártya használatról, 2011-3/VII. számú FB határozat alapján indított vizsgálatról
5. Előterjesztés az MNB 2011. I. negyedévi gazdálkodásáról
6. A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek a Felügyelő Bizottság éves munkájáról
7. Előterjesztés a Belső ellenőrzés 2011. évi munkatervének módosítására
8. Tájékoztató a Belső ellenőrzés munkatervének végrehajtásáról

A Felügyelő Bizottság beszámolási időszakban hozott határozatai

A Felügyelő Bizottság 2010-7/1. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság a „A Magyar Nemzeti Bank felügyelő bizottsága tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek a Felügyelő Bizottság éves munkájáról” című dokumentumot az előterjesztett szövegezésben elfogadja.

A Felügyelő Bizottság 2010-7/2. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság a melléklet szerint elfogadja az „Ajánlás az FB 2010/2011. évi munkatervéhez” című összeállítást azzal, hogy az abban szereplő témákat az új FB figyelmébe ajánlja.

A Felügyelő Bizottság 2010-8/1. sz. határozata

1. A Felügyelő Bizottság tudomásul veszi „Az MNB 2010. I. félévi gazdálkodása, a 2010. évre tervezett beruházások helyzete” tárgyú tájékoztatókat.
2. Az FB megállapítja, hogy az MNB működési költségeinek mérséklődése 2010 I. félévében folytatódott, az MNB továbbra is a költséghatékonyság ésszerű javításának útját járja. A bank létszáma a tervezetthez közelálló. A beruházási teljesítés üteme az új beruházások jobb előkészítésének is köszönhetően a korábbiaknál kedvezőbb. Bár most is előfordul tervezett beruházások elmaradása és ütemek elhúzódnása, a beruházási folyamat tervszerűsége erőteljesen javult.

A Felügyelő Bizottság 2010-8/2. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság az MNB elnökétől az FB 2010-E/1. sz. határozata alapján kapott felvilágosítást tudomásul veszi.

A Felügyelő Bizottság 2010-9/1. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság „Az MNB 2011. évi pénzügyi tervezési irányelvei” című tájékoztatót tudomásul veszi.

A Felügyelő Bizottság 2010-9/2. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság „A Belső ellenőrzési szervezet összefoglalója az informatikai vizsgálatok fő következtetéseiről és tanulságairól” c. tájékoztatót tudomásul veszi.

A Felügyelő Bizottság 2010-9/3. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság a belső minőség audit eredményéről szóló belső ellenőrzési jelentést tudomásul veszi. Megelégedéssel állapítja meg, hogy az audit pozitív eredménnyel zárult. A belső ellenőrzés a szakmai és vezetői elvárásoknak megfelelően működik, kötelezettségének magas színvonalon eleget tesz.

A Felügyelő Bizottság 2010-9/4. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság „Az MNB által előállított egyéb (a fizetési mérleg és monetáris statisztikán kívüli) statisztikák” vizsgálatot a 2010. évi belső ellenőrzési munkatervből törli.

A Felügyelő Bizottság 2010-9/5. sz. határozata

A Felügyelő Bizottság korábbi 2010-7/2. sz. határozatának melléklete a jelen határozat – a jegyzőkönyvhöz csatolt – 1. sz. mellékletével kiegészül. A 2. sz. melléklet feltünteti az FB kiegészített 2010/2011. évi munkatervi ajánlását.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/I. sz. határozata

A felügyelő bizottság döntött arról, hogy Gungl József FB-titkárság vezetői munkaviszonyát megszünteti.

A felügyelő bizottság ezután arról határozott, hogy az FB-titkárság vezetői munkakört Missura Gábor töltse be, és egyben javasolja MNB-s munkaviszonynak létesítését.

Az MNB Felügyelő Bizottság kapcsolódó állásfoglalása

A felügyelő bizottság állásfoglalása szerint a titkárság vezetőjének besorolása és javadalmazása egyezzen meg a korábbi titkárságvezető besorolásával és javadalmazásával.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/II. sz. határozata

A felügyelő bizottság az ülésen elhangzott változtatásokkal elfogadja az ügyrendjének módosítását.

A felügyelő bizottság felhatalmazza az FB elnökét, hogy az FB-ügyrendnek módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét küldje meg jóváhagyásra a részvénytulajdonost képviselő, államháztartásért felelős miniszternek.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/III. sz. határozata

A felügyelő bizottság úgy döntött, hogy a korábbi FB által az MNB vezetésével kötött együttműködési megállapodást egyelőre a maga részéről felfüggeszti azzal, hogy a megállapodásban rögzített alapelveket az új felügyelő bizottság is elismeri. A felügyelő bizottság rögzíti továbbá, hogy a működése során ellenőrzési vizsgálatot az FB tagjai csak a testület felhatalmazásával végezhetnek.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/IV. sz. határozata

A felügyelő bizottság megbízza tagjait, dr. Szényei Gábort és Varga Istvánt a következő tárgyú ellenőrző vizsgálat elvégzésével: „A Pénzjegynyomda Zrt. gazdálkodásának felülvizsgálata”.

A vizsgálatot végző tagok az ellenőrzéshez az FB tanácsadóját, illetve külső szakértőt is igénybe vehetnek.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/V. sz. határozata

A felügyelő bizottság a 2011. évi belső ellenőrzési munkatervet jóváhagyja.

Felelős: (a munkaterv végrehajtásáért) Hülvely Krisztina, a Belső ellenőrzés vezetője

Határidő: 2011-ben folyamatosan

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/VI. sz. határozata

A felügyelő bizottság a 2011. I. félévi munkatervét jóváhagyja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/VII. sz. határozata

A felügyelő bizottság a 2011. évi költségtervét jóváhagyja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/VIII. sz. határozata

A felügyelő bizottság úgy döntött, nem kezdeményezi a Belső ellenőrzés szervezeti egység-vezetői munkakörre pályázat kiírását. Egyben a felügyelő bizottság a Belső ellenőrzés vezetőjétől azt várja el, hogy az ellenőrzési munkák során hangsúlyosan vegyék figyelembe a felügyelő bizottság kéréseit és igényeit.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2010-10/IX. sz. határozata

A felügyelő bizottság felkéri tagját, dr. Róna Pétert, hogy az MNB belső ellenőrzési tevékenységére vonatkozó belső szabályokat és eljárásrendeket tekintse át, és ennek eredményéről számoljon be a bizottságnak.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-1/I. sz. határozata

A felügyelő bizottság a Belső Ellenőrzés 2010. évi beszámolóját elfogadja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-1/II. sz. határozata

A felügyelő bizottság a 2010. december 2-i ülésén elrendelt „Pénzjegynyomda gazdálkodásának ellenőrzéséről” szóló vizsgálat ellenőrzési tervét jóváhagyja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-1/III. sz. határozata

A felügyelő bizottság vizsgálatot rendel el „A Magyar Pénzverő gazdálkodása, a gazdálkodást érintő tulajdonosi intézkedések” tárgyában. A vizsgálatot végzi dr. Szényei Gábor és Varga István, akik az ellenőrzéshez közreműködőket is igénybe vehetnek. A vizsgálat ellenőrzési tervét jóváhagyja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-1/IV. sz. határozata

A felügyelő bizottság vizsgálatot rendel el „A 2010. december 11-én kiírt kommunikációs tender” tárgyában. A vizsgálatot végzi Madarász László és dr. Katona Tamás, akik az ellenőrzéshez közreműködőket is igénybe vehetnek. A vizsgálat ellenőrzési tervét jóváhagyja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-1/V. sz. határozata

A felügyelő bizottság vizsgálatot rendel el „A 2010. decemberi arculatváltással, és az utóbbi időszak (december 11-én kiírt tenderen kívüli) kommunikációs, reklám, grafikai, marketing, rendezvényszervezési, és ezekhez (felkészítés, tréning és egyéb módon) kapcsolódó szerződésekkel” kapcsolatban. A vizsgálatot végzi Madarász László és dr. Katona Tamás, akik az ellenőrzéshez közreműködőket is igénybe vehetnek. A vizsgálat ellenőrzési tervét jóváhagyja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-1/VI. sz. határozata

MNB FB ügyrend módosítása

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/I. sz. határozatával jóváhagyja, hogy az előterjesztésnek megfelelően a felügyelő bizottság közbeszerzési tanácsadói keretszerződést kössön a KáBéTé Tanácsadó Kft.-vel.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/II. sz. határozata az MNB jegybankszakmai támogatásairól.

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága felhívja az MNB elnökét, vizsgálja ki, hogy a Közgazdasági Szemle főszerkesztő-választása kapcsán milyen támogatási döntések születtek a bankban, azokat ki és milyen felhatalmazás alapján és hogyan képviselte. Tegye meg az ezzel kapcsolatos intézkedéseket. Felhívja továbbá az MNB elnökét, hogy biztosítsa a támogatások normativitását, áttekinthetőségét és a nemzetközi jegybanki gyakorlatnak megfelelő eljárás kialakítása után tájékoztassa a felügyelő bizottságot 2011. április 30-ig.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/III. sz. határozata az MNB-ben folytatott bérpolitikáról.

Az FB áttekintette az MNB bérghazdálkodását.

A 2010-ben egy dolgozóra több mint 7 millió forintos éves átlagos jövedelem messze elrugaszkodott a referenciául használt kereskedelmi banki magas jövedelmektől, különösen a vezetők évi 22 millió forintos átlagkeresete esetében.

Az MNB-vezetők átlag jövedelemszintje 2010-ben 36%-kal haladta meg a kereskedelmi bankok átlag jövedelem-színvonalát. Az MNB-ben a vezetői jövedelmek 2 év alatt átlagosan közel 5%-kal növekedtek, miközben a kereskedelmi bankoknál ebben az időszakban – a válság és takarékosági intézkedések eredményeként – 4% csökkenés következett be.

A jegybanki jövedelmek átlagosan több mint kétszeresen múlják felül az államigazgatásban dolgozók jövedelmeit.

A Magyar Nemzeti Bank nem alkalmazza azt a társadalmi elvárást, amely a költségvetési szféra egészére vonatkozik, a bérek felső korlátozását jelenti, ami a nemzetgazdasági havi átlagbérek tízszerese (kb. havi 2 000 000 forint). Ezért fordulhat elő, hogy több vezető jövedelme lényegesen meghaladja ezt, és van példa az évi 55 millió forintos (havi 4,6 millió forintos) jövedelemre is.

Az MNB saját és a kereskedelmi bankok béreinek ismeretében, a lefektetett szabályok ellenére, a béreket közel 5 százalékkal tovább emelte 2011-ben.

Ezzel a bérpolitikával az MNB nem veszi figyelembe sem a válság nyomán végbement országos kereseti tendenciákat, jelentősen több bért fizet ki – különösen a vezetők tekintetében – mint ami egy közpénzekből finanszírozott állami intézménynél indokolt lenne.

Az FB megállapította, hogy a Magyar Nemzeti Bank 2009-es és 2010-es években folytatott bérghazdálkodása nem felelt meg a jegybankoktól elvárható körültekintő és gondos eljárásnak.

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága javasolja, hogy:

4. A jegybank referenciaértékének a legmagasabb bért nyújtó kereskedelmi bankok felső harmada helyett a banki fizetések átlagát tekintse.
5. A társadalmi elvárások alapján a jegybank minden munkavállalójára alkalmazza a nemzetgazdasági átlagbér tízszeresében meghatározott jövedelmi maximumot.
6. A banki bónusz (prémium) mértékeit – mivel az MNB nem piaci versenyző – a jelenlegi maximálisan 88%-os értékről az éves jövedelem legfeljebb 25%-ára csökkentse.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/IV. sz. határozata az MNB által 2010. december 11-én kiírt közbeszerzési eljárásról

A 2010. december 11-én az MNB kommunikációs ügynökségi szolgáltatások tárgyban közbeszerzési eljárást indított maximálisan 427 millió forint + áfa értékben.

A felügyelő bizottság meghallgatta az eljárás szükségességére és jogszerűségére vonatkozó jegybanki érvelést és azt nem találta meggyőzőnek. Az FB úgy határozott, hogy további érvek megismerése után a kérdésben később hoz határozatot.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/V. sz. határozata esetleges színlelt szerződésről

A felügyelő bizottság megállapítja, hogy a kommunikációs tanácsadói munkaköréről, annak szükségességéről, tartalmáról, a munkakört betöltő konkrét tevékenységéről és teljesítményéről jelenleg nem tud állást foglalni és várja az MNB elnökének tájékoztatását.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/VI. sz. határozata vizsgálat elrendelése a Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződésekről.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-3/VII. sz. határozata vizsgálat elrendelése az MNB-ben történt utazásokról, gépjármű- és bankkártya-használatról.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-4/I. sz. határozata

A felügyelő bizottság áttekintette az MNB 2010. évi gazdálkodásáról szóló jelentést, és a szóbeli kiegészítésekkel azt tudomásul vette.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-4/II. sz. határozata

A felügyelő bizottság tudomásul vette az Emberi erőforrások, vezetés és szervezés szakterület jelentését, és ezzel kapcsolatban újból felhívja a figyelmet arra, hogy az MNB vegye fontolóra a Kontrolling szakterület és az Emberi erőforrás szakterület irányításának szétválasztását.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-4/III. sz. határozata

A felügyelő bizottság a könyvvizsgáló kiválasztásának folyamatáról szóló tájékoztatást tudomásul veszi, és felkéri dr. Katona Tamás és dr. Thuma Róbert FB-tagokat, hogy a könyvvizsgáló kiválasztásával kapcsolatos eljárásban vegyenek részt.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-4/IV. sz. határozata

A felügyelő bizottság a kommunikációs szerződések vizsgálatához adott MNB-tájékoztatást tudomásul veszi.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-4/V. sz. határozata

A felügyelő bizottság áttekintette az MNB elnökének, FB működésével kapcsolatos leveleit, és dr. Róna Péter MNB FB hatásköréről kialakított véleményét.

Az FB dr. Róna Péter levelében foglaltakat támogatja, és úgy határoz, hogy a továbbiakban is a jegybanktörvény és hatályos szabályok szerint kíván eljárni. Egyben felszólítja az MNB elnökét, hogy vonja vissza ebben a tárgyban az MNB munkavállalóinak szóló levelét.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-4/VI. sz. határozata

Az MNB FB a 2011-3/VI. és 2011-3/VII. számú vizsgálatokhoz az ellenőrzési terveket az alábbiak szerint jóváhagyja

Ellenőrzési terv a tanácsadói szerződések vizsgálatához

Ellenőrzési terv az utazásokról, gépjármű- és bankkártyahasználatról szóló vizsgálatához

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-5/I. sz. határozata

A felügyelő bizottság felkéri az MNB elnökét, hogy módosítsa az FB ajánlásainak megfelelően a jegybank bérpolitikáját és mutassa be a bérstratégiát 2011. szeptember 23-ig.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-5/II. sz. határozata

A felügyelő bizottság jelentéséről az államháztartásért felelős miniszter részére az MNB 2010. évi mérlegéről és eredménykimutatásáról:

Bevezető

A Magyar Államot, mint részvénytulajdonost képviselő államháztartásért felelős miniszter (a továbbiakban: Részvényes) a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: MNB törvény) 46/A. §-ának b) pontja szerint dönt a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) mérlegének és eredménykimutatásának megállapításáról. A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 35. § (3) bekezdése alapján a számviteli törvény szerinti beszámolóról a gazdasági társaság legfőbb szerve (a Részvényes) csak a Felügyelő Bizottság írásbeli jelentésének birtokában határozhat.

Az MNB törvény 52/A. §-ának (3) bekezdése szerint az MNB Felügyelő Bizottságának (a továbbiakban: FB) ellenőrzési hatásköre nem terjed ki az MNB törvény 4. §-ának (1)–(7) bekezdésében meghatározott feladatokra, illetve azoknak az MNB eredményére gyakorolt hatására. Ennek megfelelően az FB a gazdasági társaságokról szóló törvény 35. §-ának (3) bekezdése szerint előírt mostani jelentésében a mérleg és eredménykimutatás fő számainak a jegybanki alaptevékenységből fakadó alakulását nem vizsgálta.

1. Az eredmény és az osztalék

Az MNB 2010. évi mérlegének főösszege 10 177 497 millió forint, 1 117 822 millió forinttal több, mint az előző évben. A tárgyévi eredmény 41 577 millió forint veszteség lett, az előző évi 65 542 millió forint nyereséggel szemben. Ez azonban az MNB sajátos feladatköre miatt nem értékmérője a tevékenység eredményességének.

Osztalék fizetéséről vagy annak elmaradásáról a részvényes dönt. 2010. évet illetően az MNB elnöke osztalékfizetést nem javasol.

2. Működési költségek

2010-ben a működési költségek összege 12 783 millió forint volt, az előző évinél 944 millió forinttal (7,4%-kal), és a tervettnél is 517 millió forinttal (4%-kal) kevesebb lett. A csökkenés valamennyi fő költségnem-csoportnál bekövetkezett.

A működési költségek nagyobbik felét kitevő személyi jellegű ráfordítások (7 009 millió forint) – a kompenzációs rendszer átalakításának, valamint a járulékfizetési szabályok változásának eredményeként – 8,5%-kal mérséklődtek a 2009. évihez képest.

A 2010. évi banküzemi általános költségek – elsősorban az IT-, valamint üzemeltetési költségek csökkenése miatt – (5774 millió forint) a 2009. évihez képest 4,8%-kal csökkentek.

3. Beruházások

Az MNB 2010. évi beruházási kifizetése – az előző évi beruházási kiadásokkal azonos összeg – 1839 millió forint volt. A 2010. évi beruházások legnagyobb része az informatikai infrastruktúra fejlesztéshez kötődött. Az ingatlanokhoz kapcsolódó, 2009-ben megkezdett beruházások lezárultak. A 2010. évi egyéb beruházások között az intézményi márka megújításával új arculati elemek kerültek bevezetésre.

4. Belföldi befektetések

Az MNB belföldi tulajdonosi részesedéseinek könyv szerinti értéke 2010. december 31-én 10 519 millió forint volt, az előző évi könyv szerinti értékkel megegyezően.

2010-ben a 100%-os MNB tulajdoni hányadú Pénzjegynyomda Zrt.-nél az auditált mérlegadatokat szerint 890 millió forint – a 2009. évinél 389 millió forinttal kevesebb –, a Magyar Pénzverő Zrt. esetében pedig a 2009. évi 334 millió forinttal szemben 415 millió forint adózott eredmény realizálódott.

* * *

A KPMG Hungária Kft-nek, mint az MNB könyvvizsgálójának 2011. április 5-i független könyvvizsgálói jelentése szerint a könyvvizsgáló elegendő és megfelelő bizonyosságot szerzett arról, hogy az MNB éves beszámolóját a számviteli törvényben foglaltaknak, az MNB számvitelére vonatkozó egyéb jogszabályoknak, és a Magyarországon elfogadott általános számviteli elveknek megfelelően készítette el; az éves beszámoló az MNB 2010. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad, az üzleti jelentés az éves beszámoló adataival összhangban van.

* * *

Ezek alapján Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottságának javaslata a részvénytulajdonos képviselőjének:

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottsága – a törvényben meghatározott hatáskörének megfelelően – azt javasolja a részvényesnek, hogy a Magyar Nemzeti Bank 2010. évi mérlegében és eredménykimutatásában szereplő 10 177 497 millió forint mérlegfőösszegnek és a 41 577 millió forint veszteségnek kimutatását fogadja el.

Az FB osztalékfizetést nem javasol.

Az MNB FB által megfogalmazott kifogások nem érintik a mérleg- és eredménykimutatás számszaki hitelességét.

Az MNB FB összefoglalóan úgy ítéli meg, hogy az MNB 2010-ben folytatott gazdálkodása több szempontból kifogásolható

- **Nem megfelelő a gazdálkodás transzparenciája, az átláthatóságot segítő ellenőrzési munkát az MNB vezetése nem kellően támogatja.**

A felügyelő bizottság nem kapott meg minden, általa az ellenőrzésekhez szükséges szerződést. A bank vezetése az ellenőrzési tevékenységet nehezíteni, hitelteleníteni igyekszik.

- **Nem megfelelő költségstruktúra.**

Az MNB 2010-ben is folytatott bérpolitikája figyelmen kívül hagyta az állami takarékosági irányelveket, és főleg a vezetők bérezésénél egyre jobban eltér az MNB által saját magának viszonyítási alapul választott kereskedelmi banki bérezéstől. A jegybank kommunikációs tárgyú szerződéseinek vizsgálata közben jogszabálysértések gyanúja merült fel.

- **Hiányosságok találhatók a tulajdonolt vagyontárgyak menedzselésében, ez zavart okoz a leányvállalatok gazdálkodásában.**

A Pénzjegynyomda Zrt.-vel és Magyar Pénzvető Zrt.-vel kapcsolatos vizsgálatok kimutatták, hogy az MNB tulajdonosi döntései a leányvállalatoknál gazdálkodási, és ezzel összefüggően irányítási zavarokat okoztak.

- **Az MNB működésében döntéshozatali és folyamatszervezési hibák vannak.** A vezetési hiányosságok megléte nemcsak a Vezetői Bizottság működésében tapasztalható, hanem a közbeszerzési eljárások bonyolításában is.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-5/III. sz. határozata a Pénzjegynyomda Zrt. gazdálkodásának ellenőrzésével kapcsolatos 2010-10/IV. sz. határozat alapján indított vizsgálat lezárásáról.

A Felügyelő Bizottság megvizsgálta a Pénzjegynyomda gazdasági helyzetét, valamint a tulajdonosi és szakmai intézkedések hatását a gazdálkodásra. A Felügyelő Bizottság megállapítja, hogy a Pénzjegynyomda esetében a Magyar Nemzeti Bank szakmai és tulajdonosi irányításában az összehangolás hiánya vállalatirányítási hibák sorozatát eredményezte. A Készpénzlogisztika irányítási elégtelensége felesleges kiadásokhoz vezetett, negatív hatást gyakorolt a Pénzjegynyomda reputációjára és gazdálkodására, valamint a Pénzjegynyomda vezetési válságát idézte elő.

A feltárt hiányosságokra tekintettel a Felügyelő Bizottság az alábbi javaslatokkal él:

6. A megfelelő vállalatirányítás helyreállítása érdekében kerüljön sor rendszeres és dokumentált szakértői egyeztetésekre a Pénzjegynyomda és a Készpénzlogisztika között, ezek eredménye tükröződjön a Vezetői Bizottság előterjesztésekben, és a VB-üléseken a VB elnöke biztosítsa a szakmai és tulajdonosi irányítás összhangját.
7. A Felügyelő Bizottság felkéri a Magyar Nemzeti Bankot arra, hogy ösztönözze a Pénzjegynyomdát a valós körülményekhez igazodó stratégia kialakítására.
8. A Felügyelő Bizottság javasolja a Magyar Nemzeti Bank vezetésének, hogy a bankjegyfejlesztés során a reputációs és költség szempontokon túl, vegye figyelembe a jogi kockázatot, valamint a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Szakértői Intézete szakvéleményét is.
9. A Felügyelő Bizottság a bankjegy- és érmeárak tekintetében elegendőnek tartja az emissziós költség közzétételét és ezért javasolja a Magyar Nemzeti Bank vezetésének, hogy gondoskodjon a címletenkénti árak eltávolításáról a honlapról.
10. A Felügyelő Bizottság javasolja, hogy az MNB folytasson tárgyalásokat a Pénzjegynyomda és leányvállalata, a Diósgyőri Papírgyár közvetlen állami tulajdonba adásáról, ezért felkéri az MNB vezetését, hogy készítsen átadási ütemtervet és negyedévente számoljon be a Felügyelő Bizottságnak az előrehaladásról.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-5/IV. sz. határozata a Magyar Pénzverő Zrt. gazdálkodásának ellenőrzésével kapcsolatos 2011-1/III. sz. határozat alapján indított vizsgálat lezárásáról.

A Felügyelő Bizottság megvizsgálta a Magyar Pénzverő Zrt. gazdasági helyzetét, valamint a tulajdonosi és szakmai intézkedések hatását a gazdálkodásra.

A Felügyelő Bizottság megállapítja, hogy a Magyar Pénzverő Zrt. az elmúlt években eredményesen és szakszerűen gazdálkodott.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-6/I. sz. határozata a 2010. december 11-én kiírt kommunikációs tender tárgyában, 2011-1/IV. számú FB határozat alapján

Az MNB közbeszerzési eljárást indított 2010. december 11-én kommunikációs ügynökségi szolgáltatások nyújtása céljából, legfeljebb 24 hónap időtartamra, vagy a nettó 427 500 000 forint (285 000 000 forint melytől felfelé legfeljebb 50 százalékkal az ajánlatkérő eltérhet) keretösszeg kimerüléséig.

A felügyelő bizottság a közbeszerzési eljárás vizsgálatához közbeszerzési-jogi szakértőtől kért véleményt. A szakértői vélemény és az MNB álláspontjának megismerése után, a Közbeszerzések Tanácsa elnöke hivatalból eljárást indított a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a tender kiírását és lefolytatását megvizsgálta, és határozatot hozott. A határozat szerint

1. a tárgyalásos eljárási rend választása, és
2. a részajánlattétel lehetőségének kizárása, és
3. a pénzügyi és gazdasági feltételek alkalmazása, és
4. a műszaki és szakmai alkalmassági feltételek megállapítása, és
5. a szakmai gyakorlati idők meghatározása, és
6. az értékelés módszer közlésének elmaradása

miatt a Közbeszerzési törvény előírásai sérültek.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a részvételi felhívást, és az ezután hozott döntéseket megsemmisítette, az MNB-re 500 000 forint bírságot szabott ki. A döntőbizottság határozata ellen az MNB felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Fővárosi Bírósághoz, az eljárás folyamatban van.

A Felügyelő Bizottság a fenti tárgyban a vizsgálatot lezárja.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-6/II. sz. határozata „A 2010. decemberi arculatváltással, és az utóbbi időszak (december 11-én kiírt tenderen kívüli) kommunikációs-, reklám-, grafikai-, marketing-, rendezvényszervezési-, és ezekhez (felkészítés, tréning és egyéb módon) kapcsolódó szerződésekkel” kapcsolatban, 2011-1/V. számú FB határozat alapján indított vizsgálatáról

A Felügyelő Bizottság megállapítása szerint az arculatváltás felesleges volt és túlzott költségekkel járt, az FB felkért szakértő számos ponton jogszabálysértéseket is talált.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-6/III. sz. határozata a Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződésekről, 2011-3/VI. számú FB határozat alapján indított vizsgálat ügyében.

1. A Felügyelő Bizottság feleslegesnek, értelmetlennek és kifejezetten kockázatosnak tartja a szervezeti egységeken kívüli elnöki tanácsadók alkalmazását.
2. A Központi beszerzés szervezeti egység közbeszerzési limit ellenőrzési kontrollja a megbízási szerződések tekintetében előfordult, hogy utólag valósult meg, ezzel közbeszerzési törvény-ellenes állapot állt elő.
3. Az FB megítélése szerint dr. Bihari Péter monetáris politikai elnöki tanácsadó alkalmazása, részvétele a monetáris politikai döntési folyamatban a jegybanktörvény – a mandátumok lejáráásával kapcsolatos – szellemével nem egyeztethető össze.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-6/IV. sz. határozata a Magyar Nemzeti Bankban történt utazások, gépjármű- és bankkártyahasználat ellenőrzéséről, 2011-3/VII. számú FB határozat alapján indított vizsgálat ügyében.

1. A felügyelő bizottság megítélése szerint a Magyar Nemzeti Bankban 30 darab személygépkocsi üzemeltetése túlzott, gondos gazdálkodás mellett csökkenthető lenne. A 23 személyi használatú vezetői gépkocsi, az 5 banki szintű és a 2 szervezeti egység-szintű kulcsos autó az MNB személyzeti, munka- és egyéb körülményeihez képest eltúlzott.
2. A vezetői autók biztosítása olyan természetbeni juttatás, jövedelemrész, mely indokolatlan annak ismeretében, hogy az MNB-vezetők jövedelemszintje elrugaszkodott az MNB által viszonyítási alapnak választott kereskedelmi banki

vezetői jövedelemszinttől, éves átlagban 22 millió forint, ami több mint kétszeresen múlja felül az államigazgatásban dolgozó vezetők bérét.

3. A felügyelő bizottság ajánlása, hogy a jelentős számú MNB gépkocsi üzemeltetésen keresztül megvalósult felesleges költségeket szüntessék meg.

Az MNB Felügyelő Bizottság 2011-6/V. sz. határozata a Belső ellenőrzés 2011. évi munkatervének módosításáról.

A Felügyelő Bizottság a Belső ellenőrzés 2011. évi munkatervéből törli a Pénzverő Zrt., a projektellenőrzés, a beszerzési tevékenység és a rövid távú likviditás-előrejelzés témakörökben kezdeményezett vizsgálatokat. A Felügyelő Bizottság továbbá felhatalmazza a Belső ellenőrzés vezetőjét, hogy amennyiben a munkaterv végrehajtása során a kapacitások lehetővé teszik, döntsön a most törölt vizsgálatok közül egy vagy több vizsgálat visszavételére a munkatervbe.

A belső ellenőrzési szervezet vizsgálatainak témái és az FB hatáskörébe tartozó lényegesebb megállapításainak, ajánlásainak összefoglalása

I. A beszámolási időszakban végzett, az FB hatáskörébe tartozó belső ellenőrzési vizsgálatok témái

Kockázatértékelés alapján végzett vizsgálatok:

1. Pénzjegynyomda Zrt. – bankjeggyártás során alkalmazott – biztonsági kulcskontrolljainak tesztelése (1/2010.)
2. Fizetésimérleg-feldolgozó rendszer informatikai vizsgálata (5/2010.)
3. A belföldi elszámoló központ informatikai kapcsolatának (KID) vizsgálata (10/2010.)
4. Banküzembiztonság (a bank biztonsági és vagyonvédelmi rendszerének vizsgálata) (13/2010.)
5. Humánkockázat-kezelés, munka- és környezetvédelem (17/2010.)
6. GIRO-kapcsolatok informatikai vizsgálata (20/2010.)
7. Magyar Pénzverő Zrt. tulajdonosi ellenőrzése (24/2010.)
8. KBER informatikai vizsgálat (Review of Maintenance and Operation of IT Infrastructures and Systems with a focus on the EXDI in operation) (29/2010.)
9. Diósgyőri Papírgyár Zrt. tulajdonosi ellenőrzése (31/2010.)
10. Informatikai rendszerekhez való hozzáférési jogosultságok kezelése (37/2010.)
11. MNB mérlegének és eredménykimutatásának elkészítése és elemzése (38/2010.)
12. Virtualizált informatikai környezet vizsgálata (39/2010.)
13. Magyar Pénzverő Zrt. telephelyén tárolt nemesfémek mennyiségének ellenőrzéséről (40/2010.)
14. Pénzjegynyomda Zrt. biztonsági kulcskontrolljainak tesztelése (1/2011.)
15. A központi épületben kialakított szervertermek (4/2011.)
16. A Kondor+ rendszer informatikai vizsgálata és a 44/2009. számú jelentés utóvizsgálata (9/2011.)

17. Pénzmosás megakadályozásával kapcsolatos jegybanki feladatok ellátása (12/2011.)
18. Pénzforgalom lebonyolítása (VIBER, GIRO, STEP2, bankkártya-kiegyenlítés, óvadék kezelése, postai ügyletek) (15/2011.)

Munkaterven felül elvégzett rendkívüli vizsgálatok:

19. A Magyar Nemzeti Bankban lévő tanácsadói szerződések I. szakasz (13/2011.)
20. Az MNB-ben történt utazások, gépjármű- és bankkártyahasználat ellenőrzése (14/2011.)

Utóvizsgálatok:

1. A Start rendszer tárgyában készített 54/2007. számú jelentés utóvizsgálata (26/2010.)
2. Az informatikai incidenskezelés tárgyában készített 2007/34. számú jelentés utóvizsgálata (27/2010.)
3. Az Állami Számvevőszék 2010. évi vizsgálatának javaslatai kapcsán az MNB elnöke által elrendelt intézkedések végrehajtásának utóvizsgálata (7/2011.)
4. A tárgyeszköz- és készletgazdálkodás tárgyában készített 6/2009. számú jelentés utóvizsgálata (10/2011.)

II. A Belső ellenőrzés (BEL) – az FB hatáskörébe tartozó témákra vonatkozó – fontosabb megállapításainak, ajánlásainak összefoglalása

A **Pénzjegynyomda Zrt.-nél** (1/2010.) végrehajtott vizsgálat célja volt – a bank könyvvizsgálójának (KPMG) kérése alapján – megbizonyosodni arról, hogy a Pénzjegynyomdából nem kerülhet ki készpénz a forgalomba. Összességében megállapítható volt, hogy a bankjeggyártás folyamata zárt és megfelelően ellenőrzött, így a bankjegyek Pénzjegynyomdából való közvetlen forgalomba kerülése a vizsgált időszakban nem volt lehetséges.

A **Banküzembiztonság** (13/2010.) vizsgálata során az MNB biztonsági (beleértve az informatikai biztonságot is) és védelmi rendszeréhez kapcsolódó folyamatok, tevékenységek kerültek ellenőrzésre. A megállapítások kisebb hiányosságokra mutattak rá, illetve egy jogosultsági szintre vonatkozó módosítást javasoltak. A BEL az észrevételekkel együtt is a vizsgált folyamatok működését megfelelőnek találta.

A **Humánkockázat-kezelés, munka- és környezetvédelem** (17/2010.) vizsgálata során a BEL az MNB humánkockázat-kezelési rendszerét, valamint munka- és környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységét ellenőrizte. A megállapítások a szabályok összehangolására, továbbá hiányzó nyilvántartások, nyilatkozatok pótlására irányult. A javaslatok a munkavédelmi, illetve a környezetvédelemmel kapcsolatos feladatok hatékonyabbá tételét célozták.

A **Magyar Pénzverő Zrt.** (24/2010.) vizsgálata során ellenőrzésre került az MPV forgalmi- és emlékpénzérme árkalkulációjához, értékesítési, pénz- és értékezelési tevékenységéhez kapcsolódó folyamatainak alátámasztottsága és kontrolláltsága. A vizsgálat kiterjedt továbbá az MPV informatikai rendszerének fizikai és logikai biztonságának ellenőrzésére. A BEL megállapításai a kulcsemberek kockázatára, valamint a vizsgált folyamatok részletesebb szabályozására vonatkoztak. Az informatikai vizsgálat során tett főbb megállapítások az informatikai biztonság növelésére és az informatikai rendszer középtávú fejlesztési irányára fogalmaztak meg intézkedést és javaslatot. A BEL a vizsgált folyamatokat az informatikai terület kivételével megfelelőnek találta.

A **Diósgyőri Papírgyár Zrt.** (31/2010.) vizsgálatát megelőzően 2010-ben a DIPA Zrt. élén vezetőváltásra került sor és a vizsgálat idején a középtávú stratégia felülvizsgálata zajlott, ezért a vizsgálat néhány kiemelt gazdálkodási és informatikai területre koncentrált. A vizsgálat során megfogalmazott intézkedési javaslatok a belső szabályozás pontosítását, valamint egy pályázat és a tárolás biztonságát érintő részfolyamatokat érintettek. Az informatikai vizsgálat megállapításai az informatikai biztonság növelésére vonatkoztak.

Informatikai rendszerekhez való hozzáférési jogosultságok kezelése (37/2010.) vizsgálaton belül a BEL a felhasználói hozzáférési jogosultságok átfogó, folyamatszintű vizsgálatát hajtotta végre. A vizsgálat kiterjedt a bank szervezeti egységeinek hozzáférési jogosultságok kezelési módszerének feltérképezésére, a szabályozás felülvizsgálatára, valamint a folyamatba épített kontrollok értékelésére. Megállapításra került, hogy a szabályozási háttér felülvizsgálata szükséges, valamint a Bank által kialakított kontrollrendszer esetenként nem az elvárt módon működött.

Az **MNB mérlegének és eredménykimutatásának** (38/2010.) alátámasztottságát a zárlati folyamat megfelelő végrehajtása biztosítja, így a vizsgálat során a zárlati feladatok elvégzése került ellenőrzésre. Mivel a beszámolóban foglalt adatok helyességét vizsgálja az MNB könyvvizsgálója, a vizsgálat arra helyezte a hangsúlyt, hogy felmérje azokat a folyamatba épített kontrollokat, amelyek minden időszaki zárás során biztosítják a zárlati feladatok teljes körű elvégzését és ezáltal a beszámolóban található egyenlegek helyességét. A vizsgálat során megállapításra került, hogy összességében a zárlati feladatok elvégzése és az érintettekkel való megosztása az előírásoknak megfelelően zajlik.

Az MNB tulajdonát képező, a Magyar Pénzverő Zrt. telephelyén tárolt **nemesfémkészlet rovincsolásáról** 2010 folyamán egy jelentést (40/2010.) adott ki a BEL, hiányosságot nem tárt fel.

A **Pénzjegynyomda Zrt. biztonságkulcs-kontrolljainak tesztelése** (1/2011.) során a BEL megvizsgálta a bankjegypapír bekerülésétől kezdődő a kész bankjegy kikerüléséig tartó folyamat zártságát, a kapcsolódó munkafolyamatokba épített ellenőrzéseket. Összességében megállapítható, hogy a bankjegygyártás folyamata zárt és megfelelően ellenőrzött, így a bankjegyek Pénzjegynyomdából való közvetlen forgalomba kerülése a vizsgált időszakban nem volt lehetséges.

A **Pénzmosás megakadályozásával kapcsolatos jegybanki feladatok vizsgálata** (12/2011.) során a BEL ellenőrizte a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvényben szereplő összeghatárt elérő, valamint a törvény értelmében nem pénzmosásnyús, de egyéb bűncselekményre utaló bejelentések kezelésének folyamatát, továbbá a monitoringozási és a bejelentési kötelezettség végrehajtását. Az audit kiterjedt a külső jogszabályok kidolgozásában és a pénzmosás megelőzésére létrejött tárcaközi bizottságban való részvételre is. A vizsgálat hiányosságot nem tárt fel.

A **Tanácsadói szerződések** (13/2011.) vizsgálat első szakasza a személyes tanácsadók tevékenységével, azon belül a döntéshozás és szerződéskötés szabályszerűségével, a teljesítések és teljesítésigazolások megfelelőségével foglalkozott. Visszaélésre utaló jelet nem tárt fel a vizsgálat. Két szerződéskötés esetében ugyanakkor előzetes kontrollokat utólagosan alkalmaztak, így később módosítani kellett azokat, valamint egy szerződés tekintetében hiányzott a szerződéses feltételek megfelelő nyomon követése.

Az **Utazás, kártya, gépjármű** (14/2011.) vizsgálat a gépkocsihasználat, utazások és kártyahasználat szabályozottságát, szabályszerűségét, a használatot támogató folyamatok és kontrollok megfelelőségét és hatásos működését ellenőrizte. Visszaélésre utaló jelet nem tárt fel a vizsgálat. A folyamatba épített és vezetői kontrollok, valamint a magas szintű költségtranszparencia hatékonyan biztosította a vizsgált időszakban a szabályszerűséget. Kisebbségi formai hiányosságok előfordultak, a vizsgálat során megfogalmazott javaslat a transzparencia további növelését szolgálta.

A **pénzforgalom lebonyolításának** (15/2011.) auditja során a BEL a VIBER, GIRO, STEP2, bankkártya, valamint a postai fizetésekhez kapcsolódó folyamatokat vizsgálata azok kontrolláltsága, illetve az elszámolások pontossága, időbelisége szempontjából. Feltérképezésre és értékelésre kerültek a tevékenységek, valamint a kapcsolódó kontrollpontok. A vizsgálat eredményeképpen egy javaslat született, amely a számítástechnikai incidensek könnyebb kezelését célozta.

Az **informatikai vizsgálatok** túlnyomó része a jegybanki alapfunkciókat támogató rendszerek ellenőrzésére és az informatikai infrastruktúra jelentős átalakítását (szervervirtualizáció, új szervertermek kialakítása) követő informatikai kontrollok ellenőrzésére irányult.

A **Fizetésimérleg-feldolgozó rendszer** (5/2010.) az MNB fizetésimérleg-statisztika folyamatainak teljes körű informatikai támogatását végzi. A vizsgálat keretében tett megállapítások a jogosultságokra és az üzemeltetési dokumentáció aktualizálására vonatkoztak.

A **belföldi elszámoló központ** (10/2010.) és a Magyar Nemzeti Bank közötti elektronikus kommunikációt a KELER Interface Device (KID) informatikai rendszere biztosítja. A vizsgálat kiterjedt a rendszerrel kapcsolatos dokumentációk, az üzemeltetési környezet megfelelőségének, a jogosultsági rendszer, a kiszolgáló informatikai környezet biztonsági szintjének ellenőrzésére. A rendszer vizsgálata során tett javaslatban a BEL támogatta a megkezdett infrastruktúraátalakítást, továbbá szorgalmazta a biztonsági mentésekre vonatkozó tárolási rend módosítását.

A **GIRO-kapcsolatok informatikai vizsgálata** (20/2010.) lefedte a Magyar Nemzeti Bank és a GIRO Zrt. között fennálló adatkapcsolatokat. Az ellenőrzés során a BEL áttekintette az üzenetek közvetítésében szerepet játszó alkalmazásokat, üzemeltetési környezetüket és információbiztonsági szintjüket, az adatkapcsolat háttérmegoldását, a jogosultsági rendszereket, a rendelkezésre álló dokumentációkat, valamint az operátorok kapcsolódó tevékenységét. A vizsgálat során tett megállapítások az információbiztonság további növelésére irányultak.

A **KBER (Központi Bankok Európai Rendszere) informatikai vizsgálat** (29/2010.) keretében 2010-ben az Európai Központi Bank és a nemzeti bankok közötti adatáramlást biztosító egységes rendszer, az EXDI (ESCB XML Data Integration) vizsgálatára került sor. A vizsgálat során tett megállapítás egy jelszó kontroll beállítására vonatkozott.

A **virtualizált informatikai környezet vizsgálata** (39/2010.) során a BEL a 2009. év végére kialakított virtualizált környezet speciális informatikai kontrolljait vizsgálta. A BEL megállapításaiban a virtualizációs infrastruktúra hibatűrésének javítását célozta.

A **központi épületben kialakított szervertermek vizsgálata** (4/2011.) során a BEL ellenőrizte a 2010 júniusától éles üzemben működő, újonnan kialakított szervertermeket a bank központi épületében. A vizsgálat a szervertermek – a kapcsolódó műszaki célú helyiségekkel együtt – fizikai és logikai biztonságára terjedt ki. A vizsgálat megállapította, hogy az új szervertermek kialakítása miatt az épület további területeit indokolt zárt területté alakítani, mert működésük közvetlen kihatással van a szervertermek működésének fenntartására.

A **Kondor+ rendszer informatikai vizsgálata és a 44/2009. számú jelentés utóvizsgálata** (9/2011.) keretében a BEL ellenőrizte a Magyar Nemzeti Bank pénzügyi pozícióvezető és kockázatkezelő rendszerének informatikai kontrolljait. A vizsgálat magában foglalta mind a Kondor+ alkalmazás ellenőrzését, mind az alkalmazást üzemeltető infrastruktúra auditját. A vizsgálat megállapításai a jelszó kontrollok és az informatikai munkakörnyezetben működő technikai kontrollok erősítését szolgálták.

A MAGYAR NEMZETI BANK
FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGA TAGJAINAK KÖZÖS BESZÁMOLÓJA
AZ ORSZÁGGYŰLÉSNEK
A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG ÉVES MUNKÁJÁRÓL

2010. JÚNIUS–2011. JÚNIUS

Nyomda: D-Plus
H-1037 Budapest, Csillaghegyi út 19–21.

